

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon števil. 31-22, 31-23, 31-24.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Računi pri pošti, ček. zavodu: Ljubljana št. 17.749.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje
iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12,—
za inozemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
31-22 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

Hudi boji pri Smolensku

Že teden dni trajajočega nemškega pritiska se skušajo sovjetske motorizirane čete razbremeniti z neprestanimi protinapadi

Stockholm, 29. jul. d. Na vzhodni fronti ni na nobenem izmed glavnih operacijskih področjih kakih večjih sprememb, dasi se borbe v velikem obsegu nadaljujejo tako okrog Leningrada, kakor tudi na področju pri Smolensku ter v odseku pred Kijevom.

Pred Leningradom se je nekoliko zmanjšal pritisk finskih čet na Karelski ožini, uspešno pa se razvijajo finske operacije ob vzhodni obali Ladoga jezera. Obe glavni skupini nemških oboroženih sil, ki prodirata proti Leningradu od juga ter od zapada na področju pri Narve odnošno severno od Novgoroda, sta dosegli nekaj novih uspehov v uničevanju posameznih sovjetskih utrjenih postojank.

Pri Smolensku se še vedno nadaljuje ogorčena borba med nemškimi in sovjetskimi tanki, ter z motorizirano pehoto, ki nastopata tu z velikanskimi silami. Operacijsko področje pri Smolensku se širi čim dalje bolj v severno in južno smer in je ta odsek fronte tudi po globini, v kateri se razvijajo borbe, največji, kar jih je bilo v teku dosedanje nemške ofenzive na vzhodni fronti. Sovjetske motorizirane čete se skušajo z neprestanimi protinapadi razbremeniti silovitega nemškega pritiska, ki traja že ves teden z nezmanjšano silo.

V nemški ofenzivi proti Kijevu je srednje borb še vedno okrog Zitomira, kjer sovjetske čete prav tako prehajajo neprestano v protinapade z dokaj močnimi rezervami svojih tankovskih oddelkov in motorizirane pehote. Na skrajnem južnem delu vzhodnega bojišča, kakor tudi na skrajnem severnem finskem odseku večeraj ni bilo večjih bojev.

Letalstvo je prej ko slej na obeh straneh silno aktivno. Nemško letalstvo je poleg Moskve in Leningrada zopet bombardiralo številna sovjetska prometna križišča in valedju fronte, železniške proge, kolodvorje in motorizirane transportne kolo-ve. Sovjetsko letalstvo je preteklo noč skušalo izvršiti nov napad na rumunsko petrolejsko področje pri Ploestiu, vendar pa je nemška in rumunska protiletalska obramba sovjetska letala zavrnila.

Bern, 29. jul. s. Iz Monakova poročajo, da sovjetske oblasti sedaj prvič priznavajo, da se razvijajo velike operacije na južnovzhodnem odseku fronte, pri katerih imajo nemške sile namen doseči Kijev in Odeso.

S finskega bojišča

Helsinki, 29. julija. d. Kakor je bilo sporočeno na pristojnem finskem vojaškem mestu, so finske vojaške sile okupirale otoka Mantsin-sari in Lunkulan-sari, ki ležita oba ob vzhodni obali Ladoga jezera. Za oba ta otoka so se v finsko-sovjetski vojski pozimi l. 1939-40 ogorčeno borili in je otoka končno zasedla sovjetska vojska. Z uspešnimi operacijami sta se ta dva otoka zopet vrnila v finsko posest.

Helsinki, 20. julija. s. Nad finskim ozemljem so bila večeraj sestreljena tri ruska bombna letala. Število ruskih bombnikov, ki so bili sestreljeni nad Finsko v času od 23. junija do večeraj, se je tako povzpelo na 191 letal.

Švedski prostovoljci na finskem bojišču

Stockholm, 29. julija. d. Kakor poročajo smučniki švedski listi, trajno narašča število švedskih dobrovoljcev, ki odhajajo na Finsko v vojno proti Sovjetski uniji. Finska je doslej le 1700 švedskim dobrovoljcem odobrila sprejem v sestavi finskih čet, ki se borijo na vzhodni fronti. Ena švedska prostovoljska stotinja, kakor tudi večje število mož dveh nadaljnjih stotinj, ki se bosta dokončno šele formalirali, je že v borbi na fronti. V kratkem bo sestavljena tudi še tretja švedska prostovoljska stotinja, tako da se bo ob strani finskih čet boril skoraj cel bataljon švedskih prostovoljcev.

Stockholm, 29. jul. d. Švedski Rdeči križ pri prihodnje dni pošal na Finsko 10 sanitetnih transportnih avtomobilov, ki jih daje švedski Rdeči križ na razpolago finski vojski.

Ponovni letalski napadi na Moskvo

Stockholm, 29. julija. d. Nemško letalstvo je preteklo noč z velikimi silami izvršilo nov napad na Moskvo. Jutranje sovjetsko-rusko poročilo sicer priznava, da je pri napadu sodelovalo približno 150 letal, toda ponavlja svoje staro trditev, da je le majhnemu številu nemških letal uspelo prodreti pas protiletalske zapore okrog Moskve ter preleteti mesto. Sovjetsko poročilo trdi, da so bombe zadele v prvi vrsti stanovanjska poslopja, priznava pa, da je na področju Moskve izbruhnilo mnogo požarov. Po sovjetskih neslužbenih virih pa je bil nočni napad nemškega letalstva na sovjetsko prestolnico zelo močan in je bila povzročena velika škoda tudi na vojaško važnih objektih.

Odklonjen bolgarski protest

Sofija, 29. jul. u. Moskovski radio je večeraj objavil, da je ruska vlada odbila protestno noto bolgarske vlade zaradi le-

talskih napadov na Balčik, Dobrič, Plevno in Lovce. V Sofiji je ta sklep ruske vlade napravil neugoden vtis.

Nemško vojno poročilo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 29. jul. Vrhovno vojno poveljništvo je objavilo danes naslednje poročilo:

Rumunske čete so dosegle ozemlje ob izlivu Dnjestra. Besarabija je potemtakem do zadnjega osvobojena sovražnika.

V Ukrajini operacije stalne napredujejo.

Sovražnikove sile, ki so bile vržene nazaj med prodorom Stalinove črte v smeri na Smolensk, so sedaj v bistvu popolnoma uničene. Zadnji kotel vzhodno od Smolenskega se bliža svojemu uničenju. Veliko število ujetnikov in plena bo lahko objavljeno v nekaj dneh kot uspeh te ogromne uničevalne bitke.

Zapadno od Pejpuskega jezera so sovražnikove sile prav tako obkoljene od oddelkov, ki jim je poverjeno čiščenje Estonke, in so tik pred uničenjem.

Močnejši oddelki bojnih letal so zadnje noč z dobrim učinkom bombardirali oborožitvene tovarne, preskrbovalne obrate in prometne naprave mesta Moskve.

V boju proti Angliji je letalstvo potopilo severozapadno od Shetlandskih otokov 1000 tonsko trgovsko ladjo. Pred angliško jugovzhodno obalo je bila večja trgovska ladja z bombo zadeta v polno. Drugi letalski napadi so bili preteklo noč naperjeni proti pristaniškim napravam na severovzhodni in jugovzhodni obali otoka. Stražni čoln je sestrelil eno angliško letalo.

Bojnega delovanja sovražnika nad nemškim ozemljem ni bilo niti podnevi niti ponoči.

Japonsko-francoski sporazum o Indokini

Podpis protokola o vojaškem sodelovanju

Vlchy, 29. jul. d. Ob 11. dopoldne lokalnega časa je bil v Vlchyju podpisan francosko-japonski protokol o vojaškem sodelovanju v Indokini. Protokol sta podpisala podpredsednik francoske vlade admiral Darlan in japonski veleposlanik Sotomatsu Kato. Svečanemu podpisu je prisostvoval tudi državni tajnik za kolonije admiral Platon.

Protokol navaja v uvodu, da je bil glede na trenutni položaj, ki vlada na Daljnem vzhodu dosežen načelni sporazum med vlada Francije in Japonske z namenom, da se zajamči skupna obramba Indokine. Podpisani protokol tvori podlago za ukrepe tehniškega značaja, ki bodo podvzeti v ta namen. Besedilo protokola se glasi:

Vlada Francije in cesarska vlada Japonske, upoštevajoč sedanji mednarodni položaj, ter v zavesti, da bi bila v primeru ogrožanja varnosti Francoske Indokine Japonska upravičena smatrati, da bi bil s tem ogrožen tudi splošni mir v vzhodni Aziji ter zaradi tega enako tudi lastno varnost Japonske, sta sklenili:

Izkrcavanje japonskih čet v Indokini

Japonska je dobila v Indokini na razpolago osem letališč

Tokio, 29. jul. u. Iz Hanoia poročajo, da so se japonske čete večeraj pričele izkrcavati v Južni Indokini v smislu francosko-japonskega sporazuma. Po tem sporazumu so indokitajske oblasti dale japonskim oboroženim silam na razpolago osem letališč.

Medtem se medsebojne gospodarske sankcije obeh taborov že pričnajo izvajati. Po informacijah agencije Domei je mandžurska vlada večeraj blokirala angleško in ameriško imetje v Mandžuriji. Japonsko finančno ministrstvo je razširilo že znane japonske gospodarske in finančne protiukrepe tudi na Ulster, ker se je vlada v Belfastu pridružila vladi v Londonu v ukrepih proti Japoncem. V Bataviji je bilo objavljeno, da je vlada Nizozemske Indije prekinila vse valutne operacije z Japonsko. V bodoče se bodo lahko opravile le z njenim posebnim dovoljenjem. Nova Zelandija je v trgovinskih odnosih z Japonsko odpravila klavzulo v največjih ugodnostih, ki je bila doslej osnova trgovinskih sporazumov med obeh državama. Isto velja tudi za vlado Nizozemske Indije. Kanada je blokirala vse japonsko imetje na svojem področju, kakor je japonska vlada podvela enak ukrep glede kanadskega imetja na Japonskem. Enake protiukrepe je podvela tudi mandžurska vlada proti pripadnikom Zedinjenih držav.

Pri vsem tem Japonska odločno in močito vztraja pri svoji politiki, o čemer pričajo komentarji japonskega tiska. Tako

poudarja »Jomiuri«, da bo Japonska v vsakem primeru avtomatsko podvela povsem enake ukrepe, ki bodo s katere koli strani izvršeni proti njej bodisi na gospodarskem, bodisi na vojaškem področju. »Nichi Nichi« celo naglašja, da so severnoameriški ukrepi zgolj ohrabrili Japonce, ki bodo le še z večjo vrnomo storili vse, da premoste gospodarske težave.

Sanghaj, 29. jul. s. Službeno je bilo objavljeno, da so se pričele davi japonske čete izkrcavati z ladij na področju severno od Kamranškega zaliva. Službeni komunikacijski pravi dalje, da so japonske letalske sile prevzele 8 letališč v Indokini. Med njimi letališče pri Saigonu. V Saigonu pripravljajo že vse potrebno za razmestitev japonskih čet. Japonskemu generalnemu štabu in drugim štabom manjših enot so dali na razpolago poslopji francoske in kitajske trgovske zbornice Japonske oblasti so nadalje že prevzele oblast v saigonskem pristanišču. Hočeli so polni japonskih oficirjev, ki so prispeli v Saigon že pretekli teden. Priprave za sprejem japonskih oblasti in japonskih čet se mrzlično nadaljujejo in zavzemajo vedno večji obseg. Na drugi strani kaže prebivalstvo vedno večje neznanje do krajevnih angleških in kitajskih denarnih zavodov. Večraj so ljudje naravnost navallili v te banke, ki so bile zaradi tega prisiljene omejiti izplačila vseh vlog na 500 pijaster za vsak posamezni primer.

Japonska in Nizozemska Vzhodna Indija

Vlada v Bataviji ne namerava ovirati poslovanja japonskih podjetij na svojem področju

Sanghaj, 29. jul. d. Navzlic temu, da je Nizozemska Vzhodna Indija odpovedala pogodbo o plačilnem prometu z Japonsko, sodijo v tukajšnjih političnih in gospodarskih krogih, da položaj na Daljnem vzhodu vseeno ne daje še povoda za kako posebno vznemirjenost. V teh krogih izkazuje celo malce večji optimizem, kakor pa je bil upravičen takoj po anglo-ameriški blokadi japonskih dobroimetij v Zedinjenih državah in na področju britanske imperije. V poučenih sanghajskih krogih so mnenja, da se za sedaj še ni bati bližnjega izbruha oboroženega spora na Pacifiku. K temu je v prvi vrsti mnogo pripomogla nota japonske vlade glede ureditve odnosov med Japonsko in francosko Indokino. Tudi v Washingtonu se odloči o blokadi japonskih dobroimetij ne

izrablja preveč rigorozno in je po zadnjih informacijah razmeroma lahko dobiti licence za transakcije, v katerih igrajo vloge japonski fondi na področju Zedinjenih držav. Pozornost vseh držav, ki so zainteresirane na Pacifiku, je trenutno obrnjena proti Nizozemski Vzhodni Indiji, ki jo je bil Roosevelt ob neki priliki označil kot »varnostni ventil Daljnega vzhoda«. Navzlic zaostritvi napetosti med Japonsko in Nizozemsko Indijo pa si v Bataviji še ni izbrala Batavije za sedež. Prav tako tudi še ni službenih potrdil, da bi bila Nizozemska Vzhodna Indija proglasila blokado japonskih dobroimetij na področju Nizozemske Vzhodne Indije, dasi so se da-

Un violento scontro aero-navale presso Malta

Un cacciatorpediniere e una petroliera affondati — Un velivolo inglese abbattuto

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 29 luglio il seguente bollettino di guerra n. 420:

I nostri MAS che avevano appoggiato i mezzi navali di assalto penetrati nella notte sul 26 nel porto di La Valletta (Malta) ebbero durante il ritorno un violento scontro con unità sottili e velivoli nemici contro i quali intervennero efficacemente anche aerei nazionali. Un cacciatorpediniere inglese, silurato da un Mas, è stato visto affondare dai nostri aerei. Due dei MAS non sono rientrati alla base.

Nell'Africa settentrionale, durante una nostra puntata offensiva effettuata sul fronte di Sollum nel pomeriggio del 27 un reparto tedesco ha catturato prigionieri e inflitto perdite agli elementi avanzati av-

versari costringendoli a ripiegare. Sul fronte di Tobruk vivace attività delle opposte artiglierie.

Nell'Africa orientale in regione Gondar, azione di elementi avanzati e di artiglieria.

Nel pomeriggio di ieri velivoli britannici hanno attaccato a bassa quota alcune località della Sicilia; qualche ferito e danni di poca importanza. La nostra caccia, prontamente intervenuta, ha abbattuto in fiamme a circa 30 km da Augusta un aereo del tipo »Beaufighter«, che è precipitato in mare.

Un nostro sommergibile operante in Atlantico al comando del tenente di vascello De Giacomo ha affondato una petroliera da 7 mila tonnellate con pieno carico.

Hud pomorski in letalski spopad blizu Malte

En rušilec in ena petrolejska ladja potopljena — Eno angliško letalo sestreljeno

Glavni stan Oboroženih Sil je objavil 29. julija naslednje 420. vojno poročilo:

Naši brzi čolni, ki so ščitili napadalne čolne, ki so v noči na 26. vdrlj v luko La Valletta na Malto, so se nazaj grede hudo spopadli s sovražnimi lažimi vojnimi ladjami in letali, proti katerim so uspešno nastopila tudi nacionalna letala. Neki angliški rušilec je bil torpediran od brzega čolna in so z letal opazili, kako se je potapljaj. Dva brza čolna se nista vrnila na svoje oporišče.

V severni Afriki je o priliki nekega našega napadalnega sunka, ki je bil izveden 27. dopoldne na odseku pri Sollumu, nemški oddelek zajel nekaj sovražnih vojakov in prizadejal izgube sovražnim pred-

njim četam, ki so bile prisiljene k umiku. Na odseku pri Tobruku živahno delovanje topništva z obeh strani.

V vzhodni Afriki delovanje prednjih oddelkov in topništva na področju Gondarja. Večraj popoldne so angliška letala v nizkem poletu napadla nekaj krajev na Siciliji. Nekaj ljudi je bilo ranjenih in bilo je nekaj malo pomembne škode. Naši lovci, ki so takoj nastopili, so približno 30 km daleč od Auguste sestrelili letalo tipa »Beaufighter«, ki se je v zraku vnelo in je treščilo v morje.

Naša podmornica, ki operira pod poveljstvom mornariškega poročnika De Giacomo, je potopila 7000 tonsko polno natorjeno petrolejsko ladjo.

nes razširile neke tovrstne informacije, pač pa je angleška službena agencija objavila danes iz Tokija vest, ki jo je sedaj treba sprejeti z vsjo rezervjo, da se je japonska ladja odločila, proglasiti blokado nizozemskih dobroimetij na Japonskem. Vsekakor bi to značilo novo resno poostreitev položaja na Daljnem vzhodu.

Sanghaj, 29. jul. d. Po informacijah, ki so v torek jutraj dosele semkaj iz Batavije, je službeni zastopnik vlade izjavil pred ustavnim svetom Nizozemske Vzhodne Indije, da vlada Nizozemske Vzhodne Indije ne namerava ovirati v poslovanju japonskih podjetij, ki delujejo na področju Nizozemske Vzhodne Indije. Vlado zastopnik je nadalje izjavil, da vlada tudi noče zasedaj omejiti svojega izvoza na Japonsko niti ne izvoza na področje tistih pokrajin, ki jih je Japonska zasedla.

Bangkok, 29. jul. u. Iz Batavije poročajo, da je bil tam izdan dekret, ki pooblašča vojaške oblasti, da vsak trenutek proglase izjemno stanje v deželi.

Ukinjene dobave petroleja Japonski

Tokio, 29. julija (Domei) Vlada Nizozemske Vzhodne Indije je enostransko odpovedala z Japonsko sklenjeno pogodbo o dobavah petroleja.

New York, 29. julija d. Po informacijah ameriških agencij iz Sanghaja je vlada Nizozemske Vzhodne Indije ustavila transporte petroleja na Japonsko. Po teh informacijah ne gre samo za začasni ukrep, ampak so dobave petroleja za Japonsko definitivno ustavljene. Po cenitvah ameriških gospodarskih strokovnjakov naj bi bila na ta način Japonska prikrajšana za 2 milijona ton nizozemskega petroleja, katerega dobavo je bila zaključila sporazumno z oblastmi v Bataviji.

Novi ameriški poveljnik na Filipinih

Washington, 29. jul. d. Ameriški senat je na svoji večerajšnji seji soglasno odobril imenovanje generala Mac Arthura za vrhovnega poveljnika vseh ameriških vojaških sil na Filipinih.

Predsednik filipinskega otočja Manuel Quezon se je ameriškemu vojnemu ministru Stimsonu zahvalil za imenovanje generala Arthura, ki je s tem postal najvplivnejša ameriška vojaška osebnost na Daljnem vzhodu.

Washington, 29. jul. u. Prezident Roosevelt je poslal senatu poslanico, v kateri predlaga potrditev imenovanja generala Mac Arthura za vrhovnega poveljnika ameriške vojske na Daljnem vzhodu. Njegov glavni stan naj bi bil v Manili. General Mac Arthura naj bi razpolagal z novim 10 milijonskim kreditom za urednena dela na Filipinih, obenem pa bi njegova vojska štela 70.000 Američanov in filipinskih domaćinov.

Utrjevanje Filipinov

New York, 29. julija d. V zvezi z imenovanjem generala Douglasa Mac Arthura za vrhovnega poveljnika vseh ameriških vojskih sil na Filipinih izjavljajo v ameriških vojaških krogih, da znači ta ukrep prvi veliki korak k ustvaritvi enotne vojaške organizacije za vse vojaške operacije, ki bi utegnile postati potrebne kjerkoli na področju Tihega oceana. Prispevajo, da

bo ta ameriška vojaška organizacija delala v tesnih stikih z Nizozemsko Vzhodno Indijo. Po mnenju teh ameriških vojaških krogov naj bi to sodelovanje pomenilo trden branik proti vsaki nadaljnji japonski ekspanzivnosti proti jugu. Baje so bile ameriške vojaške sile na Filipinih v zadnjih mesecih znatno ojačene. Obenem skušajo v ameriških vojaških krogih dokazati, da te ameriške sile na Filipinih ne predstavljajo nikake koncentracijske točke morebitne ameriške ekspedicijske vojske. Posebno je bilo zadnji čas ojačeno ameriško letalstvo na Filipinih. Na letalskih oporiščih so mnogoštevilne eskadrile težkih štirimotornih bombnikov z zelo velikimi akcijskimi radijem, ki lahko, kakor pravijo te ameriške informacije, s polnim bombnim tovorom leta 1000 milj daleč. S tem letalstvom si Američani obetajo vsak čas vzpostaviti potrebne zveze med Filipini, Francosko Indokino in med britanskim oporiščem v Hongkongu. Očitno je tudi okrepitev ameriških vojaških sil na Filipinih ena izmed prikritih Rooseveltovih akcij, ki lahko dovedo do nepreručljivih incidentov in s tem do izpolnitve Rooseveltove želje spraviti Ameriko v vojno.

Japonske ladje v ameriških lukah

New York, 29. jul. d. Ameriški listi objavljajo službeno sporočilo ameriškega mornariškega urada, s katerim se do nadaljnjega japonskim ladjam dovoljuje prihod v ameriške luke brez rizika, če se bodo v teh lukah zadrževale le najnujnejši potrebni čas. V tukajšnjih mornariških krogih pričakujejo, da bo na to ameriško službeno zagotovilo večje število japonskih ladij, ki že tri dni križarijo ob zapadni ameriški obali, sedaj vseeno zaplulo v razne kalifornijske luke. Službeno sporočilo mornariškega urada namreč izrecno pravi, da bodo te japonske ladje dobile dovoljenje za zapustitev ameriških luk »pod pogoji, ki so sedaj v veljavi«, kar pomeni, da ne tvegajo japonske ladje, da bi bile v ameriških lukah zadržane, čeprav samo za določeno dobo. V mornariških krogih pričakujejo, da bo zaaplula v katero izmed kalifornijskih luk tudi potniška luksuzna ladja »Tatuta Maru«, ki je že 12 ur zasidrana pred kalifornijsko obalo. »Tatuta Maru« ima na krovu tudi 100 ameriških potnikov.

V Južni Afriki zadržan japonski parnik

Ankara, 29. julija. d. Kakor poroča angleški radio, so južnoafriške oblasti v Capetownu zadržale japonskemu potniškemu parniku »Manilla Maru« (9486 ton) odhod iz Capetowna. »Manilla Maru« bi moral danes odpluti proti Japonski z japonskimi izseljenci, ki so bili evakuirani iz Južne Afrike.

Reorganizacija japonske državne obrambe

Tokio, 29. julija (Domei) Japonski generalni štab je sklenil osnovati namestu dosedanjega »urada za novčenje« novo široko organizacijo, ki ji bodo poverjeni vsi posli in vsa vprašanja, ki so v zvezi z organizacijo japonske rezervne armade in sploh vsi ukrepi za okrepitve japonske narodne obrambe. Novi organizaciji bo poverjena tudi vojaška vzgoja japonske mladine in preskrba odsluženih vojakov v civilnem življenju.

Resnica o ameriških stratosfernih bombnikih

Odkritja ameriškega vojaškega strokovnjaka

New York, 29. jul. d. V zvezi z vestmi, da se je angleško letalstvo pri zadnjem napadu na Nemčijo, med drugim tudi na Berlin, posluževalo novih tako zvanih stratosfernih bombnikov, navaja znani ameriški vojaški strokovnjak Bratt v svojem komentarju teh napadov, da pač niso sodelovali kakšni novi stratosferni bombniki ameriške konstrukcije, marveč samo nova ameriška bombna letala. Dejstvo, da so ta letala metala bombe iz izredno velike višine, pa tolmači Bratt tako, da si je to dejstvo lažje pojasniti z nedostaki v konstrukciji teh letal. Resnica je namreč, da so ti novi ameriški bombniki, ki pa nikakor niso kak poseben izdelek, slabo oboroženi. V prvi vrsti jim manjka pravilno ugrajenih strelskih kupol, tako da so zelo ranljivi, ako jih napadejo lovski letala. Prav ta pomanjkljivost jih sila, da se umaknejo pri napadih do največje višine, ki so jo sploh sposobni doseči, ako hočejo biti vsaj malo zavarovani pred napadi lovcev. V zvezi s to ugotovitvijo se Bratt spušča v ostro kritiko ameriškega oboroževanja ter poudarja, da ameriška vojna industrija ni to, kar svet o njej poroča, in da ni izpolnila nad, ki so jih gojili Američani. Bratt sodi, da je vzrok v prvi vrsti ta, da je ameriška vojna industrija dobro dotirana od vlade in je s tem izločen psihološki moment, ki bi v nasprotnem primeru ugodno vplival na vodstvo ameriške vojne industrije. V industriji zaradi tega ni nobene ambicioznosti niti glede kakovosti proizvodnje niti glede brzine. Kot posebno značilnost navaja Bratt, da je proizvodnja ameriških težkih tankov še vedno enaka ničli. Velik molk, ki vlada zadnje čase vobče o vseh vprašanih, tiče se ameriške vojne proizvodnje, — zaključuje Bratt —, ne pomeni nič drugega, kakor da se Zedinjene države stranjuje svoje storilnosti na tem področju. Kot prvi zločin in sabotaža na realizaciji ameriškega oborožitvenega programa pa se lahko ožigosa dejstvo, da v ameriški vojni industriji v realizaciji ameriškega »obrambenega programa« še danes ni bilo organizirano enotno vodstvo, marveč odloča o tem nešteto oseb in činiteljev.

Ameriška bojazen pred napadom

New York, 29. jul. d. Eden prvih zagovornikov vstopa Amerike v vojno, mornariški minister polkovnik Knox, ki se je s svojim hujškanjem proslavil na svojem zadnjem govoru v Bostonu, je imel večeraj zopet zelo bojevit govor v Fort Sheridanu v državi Illinois. Kakor že večkrat prej je tudi to pot skušal z vsemi razpoložljivimi sredstvi naslikati svojemu poslušalstvu nevarnost, ki naj bi grozila Zedinjenim državam ter njihovim svobodi in neodvisnosti. Knox je v svojem govoru med drugim dejal, da bo Amerika za vedno izgubila delištino svojih očetov, svobodi, ki si jih je tako težko izvojevala, ako se ne bo hotela zanje vedno znova boriti. Te svobodi ne naj bi po Knoxovem mnenju Ameriki oteži »ljude, ki so bolj odločni kakor mi.« Po Knoxovem mnenju je zaradi tega potrebno, da se takoj ukrene vse potrebno, da ne bi Zedinjenih držav »zadela ista usoda kakor nekaterih evropskih narodov.« Knox je v svojem govoru ponovno naglašal, da Amerika ne sme odlašati, marveč mora takoj sprejeti potrebne sklepe, s katerimi si bo zagotovila maksimalno moč obrambe za primer napada, pa naj ta napad pride od koderkoli.

Debata o podaljšanju vojaške službe

New York, 29. jul. d. Kakor poročajo snočni ameriški listi iz Washingtona, se bo pričela 30. julija v senatu debata o zakonskem načrtu, s katerim naj se podaljša vojaška služba v ameriški vojski. Po mnenju ameriških listov bo senat zakonski načrt sicer sprejel, morda celo po prav kratkih debatah, vendar pa ne pričakujejo, da bi vlada odnesla v teh debatah kakor posebno sijajno zmago. Vodje opozicije v senatu računajo, da bo zakonski načrt o podaljšanju vojaške službe sprejet s prav majhno večino. Zadnji dogodki na Daljnem vzhodu, posebno pa silna propaganda, so vladi položaj znatno olajšali, tako da so mnogi poslanci in senatorji, ki temu zakonskemu načrtu niso bili naklonjeni, predučili svoje mnenje. V reprezentančni zbornici se zakonski načrt o podaljšanju vojaške službe proučuje šele v vojaškem odboru. Usoda zakonskega načrta pred odborom bo mnogo odvisna od rezultata glasovanja v senatu, računati pa je treba s tem, da bo tudi v reprezentančni zbornici zakonski načrt sprejet, da si bo tu večina najbrže še znatno manjša kakor v senatu.

Žid Baruch pri Rooseveltu

Washington, 29. jul. u. Listi poročajo, da sta se večeraj v Hydeparku sestala Roosevelt in znani židovski mogotec Baruch. Američanom je še dobro znano, kakšen je bil Baruchov delež pri finančnih transakcijah v zadnji svetovni vojni. Takrat je bil Baruch pogostokrat gost Bele hiše in je postal glavni svetovalec tedanjega predsednika.

Peru in evropska vojna

Buenos Aires, 29. jul. d. Kakor poročajo iz Lime v Peruju, je tudi tamkaj ameriška propaganda pridno na delu, da spravi perujsko republiko kakor koli v zvezo z evropskim oboroženim sporom. Tako je bila večeraj pred perujskim kongresom prečitana posebna poslanica predsednika Prada, ki označuje stališče Perua do evropskega konflikta. Ta poslanica pravi, da nevarnost Perua napram evropskemu konfliktu danes ni več statična, marveč aktivna. Zaradi tega se Peruju nalezla vrsta obveznosti, ki se jih ni mogoče otežiti. Predsednik Prada pravi nadalje v tej poslanici, da Peru ne more biti več mladenček glede na skrite nevarnosti, ki se vedno bolj večajo. Ker pripada Peru ameriškemu prostoru, se smatra povezana tudi z ameriškim obligacijami. Prada pravi nato, da predstavlja soglasnost med državami novega sveta najboljši branik proti vojnemu pustošenju. Nazadnje zahteva perujski predsednik »potrebne varnostne ukrepe« in navaja tu med prvimi potrebo, da se letalo nemške prometne družbe »Lufthansa« spravi pod

Letalski boji na zapadu

Stockholm, 29. jul. d. Kakor poročajo iz Londona, javlja komunikacijske letalskega ministrstva, da je bilo delovanje nemškega letalstva pretežno noč nad Anglijo bolj omejeno obsega. Samo posamezna nemška letala so preletela nekatere kraje v vzhodni Angliji, kjer so bombe povzročile nekaj gmotne škode.

Zaplemba prtljage nemškega kurirja

Berlin, 29. jul. s. Nemški tisk mnogo razpravlja o zaplembi treh kovčgov nemškega diplomatskega kurirja, ki je potoval v Lima. Listi poudarjajo, da je bila to nezasišana prekršitev mednarodnega prava in da je argentinska vlada zanj v polni meri odgovorna. Resni incident je znova pokazal, kakšnih metod se poslužuje Washington udinjani severnoameriški tolovaji, ki hočejo na vsak način tudi v južni Ameriki zaneti sovražstvo proti Nemčiji.

Incident v Panami

Bern, 29. jul. s. Švicarska brzojavna agencija sporoča, da je prišlo v Panami do spopada med policijo in člani neke tuje kolonije, ki policijskim organom niso hoteli pokazati svojih potnih listov. Med drugimi je bilo tedaj ubitih osem Švicarjev, šest pa ranjenih.

V Aleksandriji zadržane francoske ladje

Carigrad, 29. jul. u. Anatolska agencija je objavila, da so bile posadke 11 francoskih ladij, ki so se zatekle v Aleksandrijo, internirane, in da so bile ladje v luči zadržane.

Civilna uprava v novih madžarskih pokrajinah

Budimpešta, 29. julija d. S posebnim ministrijskim ukazom je bila na vseh področjih na jugu Madžarske, ki so bila na novo priključena madžarskemu ozemlju, uvedena madžarska civilna uprava.

Gospodarstvo

Gospodarske vesti

— **Zaključki italijanskih paroplovnih družb.** Včeraj smo poročali o bilanci Tržaškega Lloydja, sedaj pa objavljata svoje računске zaključke tudi družbi Adriatica in Tirrenia, ki prav tako, kakor Tržaški Lloyd, pripadata poldržavni skupini Finmare. Družba Adriatica, Soc. An. di Navigazione v Benetkah, ki vzdržuje paroplovne zveze v Jadranskem morju, je v preteklem letu pri delniški glavnici 150 milijonov lir zabeležila povečanje čistega dobička na 6.4 milijone lir (prejšnje leto 4.4) in bo izplačala nespremenjeno 4% dividendo. Druga družba Tirrenia, Soc. An. di Navigazione v Napolju, ki je pred leti prevzela paroplovne zveze v Tirenskem in Sredozemskem morju do Severne Evrope, pa je pri delniški glavnici 150 milijonov lir zabeležila zmanjšanje čistega dobička na 4.6 milijona lir (prejšnje leto 6.2) in bo znižala dividendo od 4 na 3%.

— **Gradnja železnice v Italiji.** Na podlagi posebnih zakonov so pričeli v zadnjem času v Italiji razna železniška gradbena dela, za kar je odobren kredit pol milijarde lir. Ta kredit se bo porabil za dograditev železnicega križišča Mestre pri Benetkah, za dopolnitev krožnih prog v Bologni, Alessandriji in Palermu in za dograditev krožne proge v Rimu. Med Carlonio in Villamassargio se gradi nova železniska proga.

— **Novi izvori nafte na Hrvaškem.** Obširno smo že poročali o odkritju močnega izvora nafte pri Kutini, severozapadno od Novske. Po najnovejših poročilih so bili navrtani v zadnjih dneh nadaljnji izvori, ki kažejo, da bo Hrvaška lahko krila ne samo svojo lastno potrebo, temveč bo lahko mineralno olje še izvažala.

— **Novi predpis za mleto pšenice na Hrvaškem.** Hrvatsko državno ravnanstvo za prehrano je te dni izdalo predpise o mletju pšenice. Po teh novih predpisih bo zopet v majhnem obsegu dovoljeno mleto bele moke. Od vsakeh 100 kg pšenice (v teži 78 kg na hektoliter) bo moral mliti oddati 2 kg pšeničnega zdroba, 8 kg bele moke, 70 kg enotne krušne moke, 4 kg krmilne moke in 15 kg otrobov, 1 kg pa se prizna za kolo. Mlino bodo mleli žito na račun državnega ravnanstva za prehrano in bodo za mleto dobili mlevalno v denarju (5000 kun za 10.000 kg pšenice). Obenem so bile določene tudi prodajne cene za moko. Cena moki je za vse področje države enaka, ker se prevozniki stroški enotno obračunajo. Na debelo so določene naslednje cene: pšenični zдроб 10 kun za kg, bela moka 10 kun za kilogram, enotna krušna moka 7.20 kune za kg, krmilna moka 3.50 kune za kg in otrobi 3 kune za kilogram.

— **Preseljevanje Srbov.** V Beogradu izhajajoča »Donauzeitung« objavlja razgovor glavnega urednika s srbskim komisijskim notranjim ministrom Acimovićem, ki je ob enem predsednik komisijskega ministrskega sveta. Acimović je podal obširno izjavo glede vprašanja preseljevanja Srbov, ki je deloma tudi problem beguncev. Iz sosednih dežel prihajajo srbski begunci in je računati, da jih bo več sto tisoč. Dosele je prišlo v Srbijo že 90.000 beguncev, ki jih je beograjska vlada razdelila po vaseh in mestih. Seveda pa ni dovolj hiš in inventarja, da bi se vsi ti Srbi, ki se selijo, vključili v gospodarsko življenje. Zato je komisijska vlada v Beogradu pri Srbski narodni banki najela posojilo v višini 1 milijarde dinarjev, ki bo služilo za rešitev vprašanja ljudi, ki se preseljujejo v Srbijo. Vlada jih namerava zaposliti pri raznih javnih delih in pri melioracijah. Glede vprašanja prehrane je izjavil komisijski notranji minister, da je stanje zadovoljivo. Kvote za živila so zadostne in je verjetno, da jih bo mogoče tudi v celoti izpolniti. Potrebno pa je bistveno zboljšanje kmetijske organizacije. Minister Acimović je še poudaril, da je s svojimi kolegi preprčan o tem, da se da bodočnost Srbije zgraditi samo s pomočjo Nemčije.

— **Obnova Beograda.** Beograjski mestni svet je sklenil, da bo obnovil 80 poslopj, ki deloma ali v celoti služijo potrebam občinske uprave. Tu so poleg uradnih poslopj zlasti šole, zavetišča in bolnišnice.

Občina bo nadaljevala dela pri gradnji velike avtobusne garaže, katere gradbeni stroški so predvideni na 15 milijonov dinarjev. V bliski vojašnici kraljeve garde bodo namestili kmetijsko fakulteto, ki je bila doslej v Zemunu.

— **Nemško-madžarski gospodarski odnosi.** Nemški poslanik Clodius, ki že vrsto let urejuje gospodarske odnose z Madžarsko, je imel te dni v nemško-madžarski trgovinski zbornici v Budimpešti predavanje o nemško-madžarskih trgovinskih odnosih. Poudaril je, da je Madžarska važna agrarna dobaviteljica Nemčije, Nemčija pa zopet največja dobaviteljica Madžarske za surovine, polizdelke in stroje. Delež Nemčije v madžarski zunanji trgovini se je v zadnjih letih še nadalje dvignil. V madžarskih političnih in gospodarskih krogih kažejo veliko razumevanje za vključitev Madžarske v evropsko gospodarstvo. Madžarska kaže pripravljenost, zadostiti do skrajnih meja svojim obavnim obveznostim tudi v vojni. Nemške dobave pa omogočajo normalno funkcioniranje madžarske industrijske produkcije. Vse te okolnosti potrjujejo, da postajajo gospodarski odnosi med obema državama vedno tesnejši. Madžarska je tudi kot industrijska država postala v zadnjih letih zanimiva za Nemčijo, zlasti v zvezi z gospodarsko reorganizacijo Evrope. Čim tesnejši so gospodarski odnosi Madžarske z Nemčijo, tem bolj je dana možnost za razširjenje madžarske industrije. Poslanik Clodius je še poudaril, da bo mogoče ustvariti bogato Evropo le tedaj, če bodo posamezne dežele zrele za gospodarski dvig.

— **Iz zadržnega registra.** Pri zadrugi »Napredni tisk«, z. z. o. j. v Ljubljani, je izbrisan član upravnega odbora dr. Otmar Pirkmajer, na novo pa je vpisan član upravnega odbora dr. Ernest Kalan, advokat v Ljubljani.

— **Gospodarske vesti iz Hrvaške.** Po najnovejši zakonski odredbi je računsko sodišče v Zagrebu spremenilo svoje ime v računski dvor. — Tvrška »Jugoslovanske Solvay« tvornice d. d. v Lukavcu je spremenila svoje ime v Solvay d. d. v Lukavcu.

— **Omejitve v madžarski tekstilni industriji.** Zaradi pomanjkanja tekstilnih surovin so morale madžarske tekstilne tvornice, ki predelujejo izmozeške surovine, omejiti delovni čas in deloma opustiti delavstvo. Odpušeno delavstvo se bo uporabilo za dela v kmetijstvu, kjer primanjkuje delavcev.

I francobolli ex jugoslavi considerati ancora validi

La Direzione Provinciale delle Poste di Lubiana comunica:

A tutti gli effetti postali e filatelici, interni ed internazionali, sono da considerarsi valide soltanto le seguenti emissioni di francobolli ex jugoslavi sovvrastampate:

- 1° »Co-Ci« e »R. Commissariato Civile territori sloveni occupati - Lubiana« (sovvrastampati presso la Tipografia Mercur di Lubiana);
- 2° »R. Commissariato Civile territori sloveni occupati - Lubiana« (sovvrastampati presso la tipografia della Direzione Provinciale Poste di Lubiana);
- 3° »Alto Commissario per la provincia di Lubiana« (sovvrastampati presso la Tipografia della Direzione Provinciale Poste di Lubiana).

Še veljavne bivše jugoslovanske znamke

Pokrajnska pošta direkcija v Ljubljani objavlja:

Za veljavne je treba smatrati znamke bivših jugoslovenskih izdaj z vsemi notranjimi in zunanjimi učinki v poštnem in filatelističnem pogledu, če so žigosane:

1. S »Co-Ci« in »R. Commissariato Civile territori sloveni occupati - Lubiana« (v izvedbi Merkurjeve tiskarne v Ljubljani);
2. z »R. Commissariato Civile territori Sloveni Occupati - Lubiana« (v izvedbi tiskarne Pokrajnske poštne direkcije v Ljubljani);
3. z »Alto Commissario per la provincia di Lubiana« (v izvedbi tiskarne Pokrajnske poštne direkcije v Ljubljani).

Le maggiori aziende nazionali parteciperanno alla Fiera di Lubiana

Alla Fiera di Lubiana che si svolgerà dal 4 al 13 ottobre per iniziativa dell'Alto Commissario parteciperanno le maggiori aziende nazionali. Il Ministro delle Comunicazioni ha concesso la riduzione del 50% per i viaggi degli espositori, dei visitatori e per il trasporto delle merci. Hanno già comunicato la loro adesione la società

Fiat, la Sna Viscosa, l'AGIP, la Breda, l'Ansaldo, la Montecatini, la Regia Tabacchi, la Società Erba, la San Pellegrino, la Provincia di Gorizia, la Federazione italiana dei consorzi agrari, la Federazione nazionale dei consorzi provinciali agrari e altre numerose società e ditte commerciali.

Največja italijanska podjetja bodo razstavljala na Ljubljanskem velesejmu

Ljubljana, 29. julija. Letošnjega Ljubljanskega velesejma, ki se bo vršil od 4. do 13. oktobra na pobudo Visokega Komisarja, se udeležijo največja italijanska podjetja. Prometni Minister je dovolil 50% znižanje vozne za potovanje razstavljalcev in obiskovalcev ter za prevoz razstavnega blaga.

Svojo udeležbo so že prijavila znana velika podjetja Fiat, Sna Viscosa, Agib, Breda, Ansaldo, Montecatini, dalje Tobacchini, Erba, San Pellegrino, Goriska pokrajina, Italijanska Federacija agrarnih združenj, Nacionalna Federacija Pokrajinskih agrarnih združenj ter mnoga druga industrijska podjetja ter trgovske družbe.

Il regolamento delle rette spedaliere negli ospedali e ambulatori

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, visto il § 6 della legge 27 febbraio 1930 sugli ospedali, decreta:

È approvato l'unico Regolamento relativo alle tasse per l'assistenza (rette spedaliere) negli ospedali pubblici e negli ambulatori della provincia di Lubiana.

Lubiana, 18 luglio 1941-XIX.

L'Alto Commissario Emilio Grazioli

Il Regolamento relativo alle tasse per l'assistenza

Art. 1. Nella provincia di Lubiana sono ospedali pubblici i seguenti:

1. Ospedale pubblico di Lubiana;
2. Ospedale femminile di Lubiana;
3. Ospedale psichiatrico di Lubiana—Studene;
4. Istituto del cancro di Lubiana;
5. Ospedale femminile di Novo mesto.

Art. 2. Le tasse di cura (rette spedaliere) per il ricovero negli ospedali pubblici sono stabilite nella misura seguente:

Per il ricovero nell'ospedale pubblico o nell'ospedale femminile di Lubiana, come pure nell'ospedale femminile di Novo mesto:

per la terza classe di cura L. 15 giornaliere, per la seconda classe di cura L. 30 giornaliere, per la prima classe di cura L. 45 giornaliere.

Per il ricovero nell'ospedale psichiatrico pubblico di Lubiana-Studene:

per la terza classe di cura L. 7.50 giornaliere, per la seconda classe di cura L. 15 giornaliere.

Per il ricovero nell'Istituto pubblico del cancro di Lubiana:

per la terza classe di cura L. 20 giornaliere, per la seconda classe di cura L. 40 giornaliere.

Nell'Istituto pubblico del cancro sono stabilite le seguenti sopratasse:

a) per le irradiazioni con radio: da 1—10 MCD L. 7.50 per unità, da 11—30 MCD L. 6 per unità, oltre 30 MCD L. 4 per unità;

b) per le irradiazioni con raggi Röntgen: col filtro leggero per ogni 10 R L.

Ureditev bolničnih pristojbin za zdravljenje v bolnicah in ambulatorijih

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino, na osnovi § 6 zakona o bolnicah z dne 27. februarja 1930 odreja:

Odobruje se priloženi pravilnik o bolničnih pristojbinah za zdravljenje v javnih bolnišnicah in bolničnih ambulanah v Ljubljanski pokrajini.

Ljubljana, 18. julija 1941-XIX.

Visoki komisar Emilio Grazioli

Pravilnik oskrbnih in ostalih pristojbin

Čl. 1. Na območju Ljubljanske pokrajine so sledeče javne bolnišnice:

1. splošna bolnišnica v Ljubljani,
2. bolnišnica za ženske bolezni v Ljubljani,
3. bolnišnica za duševne bolezni Ljubljana-Studene,
4. Zavod za raziskovanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani,
5. bolnišnica za ženske bolezni v Novem mestu.

Čl. 2. V javnih bolnišnicah se pobirajo naslednje oskrbne:

V splošni bolnišnici, bolnišnici za ženske bolezni v Ljubljani in v bolnišnici za ženske bolezni v Novem mestu:

za III. oskrbni razred L. 15 dnevno, za II. oskrbni razred L. 30 dnevno, za I. oskrbni razred L. 45 dnevno.

V javni bolnišnici za duševne bolezni Ljubljana-Studene:

za III. oskrbni razred L. 7.50 dnevno, za II. oskrbni razred L. 15 dnevno.

V javnem zavodu za raziskovanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani:

za III. oskrbni razred L. 20 dnevno, za II. oskrbni razred L. 40 dnevno.

Poleg oskrbne plačujejo bolniki v javnem zavodu za raziskovanje in zdravljenje novotvorb še sledeče pristojbine:

a) za obsevanje z radijem:

od 1—10 MCD po L. 7.50 za enoto, od 11—30 MCD po L. 6 za enoto, nad 30 MCD po L. 4 za enoto.

b) za obsevanje z rentgenom:

pri lahkem filtru za vsake 10 R po L. 0.40, pri težkem filtru do 5000 R za vsake 10 R 0.80, nad 5000 R za vsake 10 R L. 0.40.

Čl. 3. Oskrbe stroške je dolžan plačati vsak bolnik oziroma, če sam ne more, njegovi po zakonu za to obvezani svojci.

Visoki komisariat more na utemeljeno prošnjo v primerih, vrednih posebnega upoštevanja, oskrbne stroške znižati, odpisati ali plačilo na drug način olajšati.

Od bolnikov, ki so po dobrih uradnih poizvedbah zaradi priznanega siromaštva nezmožni plačila oskrbnih stroškov, se povračilo oskrbnih stroškov ne zahteva.

V ostalem plačujejo oskrbne stroške:

1. Ljubljanska pokrajina za svoje službenice, aktivne in upokojene, člane njihovih rodbin in ostale osebe, ki imajo pravico do brezplačnega zdravljenja po §§ 7 in 8 zakona o bolnišnicah;

2. samostalne zdravstvene občine po določilih § 8 zakona o bolnišnicah;

3. zavarovalne ustanove za svoje člane in svoje te članove po določilih § 7 zakona o bolnišnicah.

Čl. 4. Uslužbenec Ljubljanske pokrajine — aktivni in upokojeni — kakor tudi njihove rodbine, ki se hočejo oskrbovati v II. oskrbnem razredu, plačujejo kot razliko med II. in III. oskrbnim razredom le L. 11.50 dnevno.

Čl. 5. Brezplačno ambulantno zdravljenje po določilih § 16 zakona o bolnišnicah gre le bolnikom, ki so upravičeni do brezplačnega zdravljenja v III. oskrbnem razredu javnih bolnišnic.

Čl. 6. Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem 1. avgusta 1941-XIX in se z njim razveljavljajo vsi dosedanj pravilniki za zdravljenje v državnih ali banovinskih bolnišnicah ter bolničnih ambulanah.

Predpisi o sportnih prireditvah

V bodoče bo treba za vse sportne prireditve na področju Ljubljanske pokrajine vložiti pismene prošnje pri Kr. Kvesturi.

Prošnje je treba s priloženima dvema kopijama podrobni programov poedinih prireditelj predložiti Pokrajinskemu odboru Italijanskega nacionalnega olimpijskega odbora, ki jih nato odda dalje Kr. Kvesturi. Sedež Pokrajinskega odbora Italijanskega nacionalnega olimpijskega odbora (C.O.N.I.) je pri Zvezi podpornih stanic.

Programi bodo morale tehnično odobriti pristojne sportne zveze.

Za udeležbo atletov in društev pri sportnih prireditvah izven Ljubljanske pokrajine

kih 10 R 0.80, nad 5000 R za vsake 10 R L. 0.40.

Bolnikom, ki se zdravijo v drugem oskrbnem razredu, se zaračunajo pristojbine za obsevanje dvojno.

V ostalih bolnišnicah so s plačano oskrbino kriti vsi stroški zdravljenja, izvzemši stroške za rentgensko slikanje in rentgenske preglede, ki se zaračunavajo po veljavni tarifi.

K bolničnemu zdravljenju pa seveda ne spadajo terapevtski pripomočki.

Čl. 3. Oskrbe stroške je dolžan plačati vsak bolnik oziroma, če sam ne more, njegovi po zakonu za to obvezani svojci.

Visoki komisariat more na utemeljeno prošnjo v primerih, vrednih posebnega upoštevanja, oskrbne stroške znižati, odpisati ali plačilo na drug način olajšati.

Od bolnikov, ki so po dobrih uradnih poizvedbah zaradi priznanega siromaštva nezmožni plačila oskrbnih stroškov, se povračilo oskrbnih stroškov ne zahteva.

V ostalem plačujejo oskrbne stroške:

1. Ljubljanska pokrajina za svoje službenice, aktivne in upokojene, člane njihovih rodbin in ostale osebe, ki imajo pravico do brezplačnega zdravljenja po §§ 7 in 8 zakona o bolnišnicah;

2. samostalne zdravstvene občine po določilih § 8 zakona o bolnišnicah;

3. zavarovalne ustanove za svoje člane in svoje te članove po določilih § 7 zakona o bolnišnicah.

Čl. 4. Uslužbenec Ljubljanske pokrajine — aktivni in upokojeni — kakor tudi njihove rodbine, ki se hočejo oskrbovati v II. oskrbnem razredu, plačujejo kot razliko med II. in III. oskrbnim razredom le L. 11.50 dnevno.

Čl. 5. Brezplačno ambulantno zdravljenje po določilih § 16 zakona o bolnišnicah gre le bolnikom, ki so upravičeni do brezplačnega zdravljenja v III. oskrbnem razredu javnih bolnišnic.

Čl. 6. Ta pravilnik stopi v veljavo z dnem 1. avgusta 1941-XIX in se z njim razveljavljajo vsi dosedanj pravilniki za zdravljenje v državnih ali banovinskih bolnišnicah ter bolničnih ambulanah.

INSERIRAJTE V »JUTRU«!

L'anniversario della morte di Umberto I'

Roma, 29. julija. a. Nell'odierna ricorrenza dell'anniversario della morte di Umberto I. la Maestà del Re Imperatore è intervenuta stamane a una messa di suffragio al Pantheon.

Obletnica smrti Nj. Vel. Kralja Umberta

Rim, 2. julija. a. Po vsej Italiji so danes praznovali obletnico smrti kralja Umberta I. Nj. Vel. kralj in cesar se je davi udeležil maše zadušnice, ki je bila darovana v Pantheonu.

Včeraj je minilo 41 let, odkar se je preselil v večnost vladar zedinjene Italije, Nj. Vel. kralj Umberto (Humbert Rainer Karol Emanuel Ivan Marija Ferdinand Evgen), oče sedanjega našega vladarja, Nj. Vel. Cesarja in Kralja Viktorja Emanuela III.

Nj. Vel. kralj Humbert je bil sin Viktorja Emanuela II., po katerem je dedoval ime kraljev edincev, sedanji naš vladar. Kralj Humbert se je rodil 14. marca 1844. Uspešno se je boril zlasti v bitki L. 1866. pri Kustodi, kjer so morali proti italijanski vojski nastopati tudi slovenski polki. O njegovi vladavini in prizadevanjih za napredek in ureditev zedinjene Italije smo pisali pred tedni v poglavjih iz italijanske zgodovine. Nj. Vel. kralj Humbert je bil poročen s princeso Margareto iz Genove. Poročil se je še kot prestolonaslednik leta 1868. Vlado je nastopil 9. januarja 1878 in je vladal ustavno. Navezal je politiko Italije prijateljsko na nemško dinastijo Hohenzollernov in je pripomogel k trojni zvezi med Nemčijo, Avstro-Ogrsko in Italijo. Zavoljo tega se je znašel anarhist G. Bresci, ki je dne 29. julija 1900. izkoristil priliko, da je kralja Humberta zavrnil umoril. Življenje kralja Umberta je bilo darovano na oltar prerajočih se domovine kot posebno velika žrtev. Takoj po žalostni smrti svojega očeta je nastopil vladno pokojnikovo edince Nj. Vel. Viktor Emanuel III., pod katerim doživlja Italija popoln preporod.

V počaščenje obletnice smrti Nj. Vel. kralja Umberta so bile včeraj zastave na javnih poslopih v vsej kraljevini Italiji izbočene na pol droga. Tako tudi v Ljubljani in v večjih krajih po Ljubljanski pokrajini.

Srbi in Rusija

v hrvatski luči

Zagrebiški »Novi list« je objavil uvodnik, v katerem je naglasil, da so v Srbiji bili oblast, narod in duhovščina za komunizem. Nosilci srbske oblasti, pravi list, so tu in tam sicer nastopali proti komunizmu, vendar so v njem videli sredstvo, s katerim naj bi se priklopili staremu viru svoje moči in obstanka — Rusiji. Srbski narod pa je bil od vsega početka za komunizem ali točneje rečeno: za Rusijo. V širokih narodnih slojih je živelo večno živo spoznanje, da je Rusija oporišče Srbije in da se mora pravoslavni narod njej zahvaliti za svoj obstanek. Takšno zavest so — naj se vidi še tako čudno — širili med narodom največ srbski duhovniki. Odkar pa vemo, kaj je svojemu lastnemu narodu nedavno pripravil vrhovni poglavar srbskega pravoslavlja in vladika srbske duhovščine, patriarh Gavril Dožić, nam to ne bo tako čudno. Je nešteto dokazov, da so srbski duhovniki propagirali kult Rusije ne samo iz navedenih razlogov, marveč iz čiste idejne pripadnosti komunizmu. Ni nikakršne skrivnosti, končuje »Novi list«, da se je komunizem zavlekel skoraj v vsa srbska bogoslovja in da so z njim bili prežeti vsi srbski menihi.

O lipovem cvetju in zdravilni skorji

Nedavne dni so bile naše lipe polne obilcev. V mestu, na periferiji in koderkoli te je zanesla pot po dolenskih krajih, povsod je mladina obirala lipe, pa tudi starejši so se povzpeli v duhteče krošnje. Zlasti ob nedeljah so bila stara lipova drevesa živahno obijena. In zdaj se zaloge lipovnega cvetja slujajo na soncu, da bodo pozimi poslužile za čaj zoper prehlad, pa tudi sicer kot krepljiva in zdrava pijača.

Izredno zanimanje za lipovo cvetje gre predvsem za zanimanje za druge zdravilne rastline, ki jih slovenska naroda ponuja kar v obilju. Ne samo, da si s tem lahko vsaka hiša oskrbi dobro domačo lekarno, marveč tudi marsikakšen denarček poštenega zaslužka smukne v žep. Gobarstvo, nabiranje zdravilnih rastlin in obiranje različnih gozdnih sadežev dobivajo počasi tudi pri nas tisti pomen, ki se ponuja kar na dlan. Dobidek je tem izdatnejši in lahkotnejši, ker pri vsem tem delu lahko koristno in zdravo vprežemo tudi mladino.

Zdravstvo je najstarejša človeška veda. Njeni početki so ozko zvezani z raziskovanjem zvezd in z verstvom. Jurij Semjonov pravi: Čim sta bila prva dva človeka izgnana iz paradiza, že sta začela bolehati. In potem so se kmalu rodili padarji in so nastale preproste lekarne. Seveda, doktorji v pračivini niso nosili naočnikov, pač pa so imeli svojo apoteko vedno s seboj. O, s kakšnimi sredstvi so nekoč znali iz človeka pregnati bolezen in hudiča. Na razpolago so nam spisi zdravil, kakršna so predpisovali egiptski zdravniki. Kdor jih razbira, mora imeti dobro posajen železod, da se mu ne začne obračati na drugo plat.

Žejna zemlja se je napila

Po Dolenjskem je že marsikod nastopala suša — Močni nalivi v noči na torek

Ljubljana, 29. julija. Preden je legel večerni mrak nad Ljubljano, se je v ponedeljek zjasnilo in sonce nas je pozdravilo pred zahodom. Marsikdo je mislil, da se bo vreme po zadnjem deževju popravilo in da bomo dobili spet nekaj lepših poletnih dni. Malo po 21. uri se je začelo bliskati in rahlo grmeti. Temni oblaki so se nakopili po vsem nebu in okrog 22. ure je začelo deževati. Bliskanje in grmenje je postajalo zmerom silnejše, kakor pol ure pozneje pa je začelo liti ko za stavo in je nepretrgoma lilo dobri dve uri. Tu pa tam se je čutila tudi drobnejša toča, vmes pa je zdaj pa zdaj zapihal močan veter, oslepijoči bliski so osvetljevali spečo Ljubljano, da je bila v trenutku svetla ko podnevi in zamolčko grmenje je odmevalo na vse strani.

Neurje se je oddaljilo šele okrog 2. ure, nakar se je nebo nekoliko zjasnilo. Ljubljanske ceste in ulice so bile čez in čez poplavljene in se je voda šele zjutraj dobro otekla. Razumljivo, da so hudi nočni nalivi povzročili precejšnjo škodo pridelkom, vendar je še ni mogoče zadosti oceniti. Dopoldne se je nebo nad Ljubljano zjasnilo in opoldne nam je spet posijalo sonce. Dvignila se je tudi temperatura, ki je ponoči med nevihto znatno padla. Neurje je divjalo tudi v ljubljanski okolici. Ljubljanska je močno narasla in doslej skoraj tisto višino ko za časa pomladnih poplav.

Naše podeželje je že zelo hlepeo po izdatni moči. Zdj se je žejna zemlja napila. O stanju v zadnjih dneh smo prejeli naslednja poročila iz dolenjskih krajev.

L'Ecc. l'Alto Commissario Emilio Grazioli tra i bambini di Velika Loka — Eksc. Visoki Komisar Emilio Grazioli med otroki v Veliki Loki

Kmetje so v suhem pospravili žito

Novo mesto, 28. julija.

Ječmen, pšenico in rž so dolenjski kmetje v večnoma že poželi v lepem in suhem vremenu. Ječmen so v večnoma tudi že omlatili, ker je primanjkovalo moke za zmesni kruh. V mirni dobi, ko je bila moka v poljubni prodaji, so namesto domačega pridelka nabavili tuje moke, da so domači pridelki hranili za poznejši čas. Letos pa si pomagamo z domačim pridelkom. Mnogi peko tudi sam ječmenov kruh.

Ko je bil ječmen z ostalim žitom požet, so kmetje hoteli s preoranjem njiv in setvijo ajde, ki so jo letos posejali mnogo več kakor druga leta. Sejali so ajdo celo tak, ki je do sedaj navadno niso pridelovali.

Vsako pač skrbi, da si zagotovijo kolikor mogoče največ živeža. Ker dolenjska stran že dolgo časa ni imela izdatnega dežja, se je suša že zelo občutila, kar se pozna že tudi na sadežih. Mnogi bi se radi sejali ajdo po starini, pa je zaradi presuše zemlje niso mogli orati, a za setev ajde je že skrajni čas. Zdj se zemlja vsaj nekoliko napojena.

Le dolenjski čebelar si za svoje čebele ne želi hudega dežja, ker sedaj hoja precej med in čebele prav pridno nabirajo sladko strd. Toda dež je potreben tudi za tisto ajdo, ki v presuhi zemlji nerada in prepočasno kali, in čebelar si tudi od ajde še obeta izdatnega donosa medu, na katerem naj bi čebele prezimile.

Nasveti dolenjskim čebelarjem

Novo mesto, 29. julija

Na Dolenjskem in menda tudi drugod medita letos zopet hoja in smreka. Čebele pridno izletavajo in se vračajo težko obložene z medom ter polnijo sate v panju. Ker pa hojev med ni pripravljen za zimsko hrano čebelarjem, je treba svetovati čebelarjem, da pred ajdovo sašo izpihajo ves hojev med ne le iz medišča A. Z. panjev, temveč tudi v ležišču, v kolikor sate niso napolnjeni z zalogo. Pokrito zalogo kaže prestaviti v medišče. Seveda je treba pri tem paziti, da ostane matica v ležišču in nadomestiti s praznimi iz medišča izpihanimi sat. Tako bodo nanosile čebele v panje ajdov med, ki je za prezimljenje čebel najboljši.

Tudi če bi čebele zaradi vremenskih prilik v ajdi ne mogle nabrati dovolj medu za zimsko prehrano, jih čebelar lahko dopiže z razredčenim hojevim medom, ker pri razredčenem hojevim medu se ni bati niti v ostri zimi, da bi čebele obolele za grižo. Sam hojev med pa je zelo nevaren, ker je pretežak in čebele v hudi zimi rade po njem obole za grižo in pomro. Marsikateri čebelar, ki se za to ni

dovolj brgal, je doživel že bridke čebelarke izkušnje. Tudi v drugih panjih s premakljivim satjem se to delo lahko opravi tako kakor pri A. Z. panjih, le pri »kranjčih« to ni mogoče.

S sodi in škafi po vodo

Dobričice, 29. julija.

Toliko pričakovana žetev gre h koncu, v splošnem so z njo kmetovalci zadovoljni, saj je klasje lepo, zrnje pa debelo. Zdj čaka žito v kozolcih, da se dodobra osuši in pride pod roke pridelnim mlatičem. Tudi setev ajde je povečini končana, potreben pa je blagodejen dež, ki ne bi samo pospešil kalitve, temveč namočil fižolu in krompirju, ki bosta sicer v osušeni zemlji shirala.

Pomanjkanje vode se je tudi že pričelo čutiti. Oni, ki imajo manjše vodnjake, pri primitivno leseno žebrovje, je globoko se gajo v vodnjake, da pridejo do osvežujoče vode. Tu pa tam se je opazilo vozovi z gnojničnimi sodi ter dekleta s škafi na glavi, s katerimi donajajo vodo ljudem in živini.

V minulem letu so posebno revni sloji tukajšnjega prebivalstva precej občutili

pomanjkanje, ker je toča potolčila žito ravno nekaj dni pred žetvijo, pa tudi ostali poljski pridelki si od takrat niso več opomogli. Letos je bilo žito prizanešeno, četudi je bilo zaradi dolgotrajne zime bolj redko. Upamo, da bodo tudi ostali pridelki dobro obrodili ter bo tako prebivalstvo dolenjske doline rešeno hude skrbi.

S pesmijo k prosveti

Pevsko društvo »Ljubljanski zvon« je spet podalo zadovoljiv letni obračun

Ljubljana 29. julija

Snoči so v društvenih prostorih v šoli na Vrtači zborovali člani pevskega društva »Ljubljanski zvon«. Ob zelo lepi udeležbi članstva je zborovanje otvoril predsednik g. Lujo Drenovec, ki se je po pozdravih vseh navzočih članic in članov najlepše zahvalil za udeležbo častnem predsedniku dr. Antonu Svrgliju in zastopnikom tiska. V kratkem nagovoru se je članom in članicam toplo zahvalil za sodelovanje v pretekli poslovni dobi in za marljivost pri pevske sodelovanju, ki je društvu pomagalo do lepega razmaha pri pevskih prireditvah. Ob tej priliki je izročil tudi nagradi, ki jih je častni predsednik naklonil najmarljivejšima pevca g. Olgi Pelanovi in Franu Mihelčiču.

Obširno je o delu društva poročala tajnica Olga Pelanova. Poleg notranjega dela, ki ga je bilo precej in so ga društveniki zelo marljivo opravljali, so vojni dogodki seveda za doberšen čas prekinili lepe delovne načrte. Do nastopa vojne je društvo v polni meri izpolnilo svoje delo po načrtu. Sodelovalo je pri vseh pevskih prireditvah in priredilo tudi uspele samostojne koncerte. Solitev društvenih prostorov iz Mestnega doma na Vrtači je seveda tudi neugodno posegla v mirno društveno delovanje, toda to je društvo že prebolelo in po normalizaciji razmer po vojnih dogodkih so se društveniki spet začeli zbirati okrog svojega pevovodje g. Doreta Matula. V kratkem času so nastudirali spored za nedavni koncert v prid socialnemu oddelku Rdečega križa, ki je moralno kot tudi smotrno povsem dobro uspel. Na zaključku poročila je tajnica pozvala vse zborovalce, naj se oklenejo svojega društva in naj tudi v bodoče z vso ljubeznijo gojijo slovensko pesem.

Poročali so še blaginjak Lojze Lombart, arharv Joško Jamnik, gospodar Jože Petrič, pevovodja Dore Matul in v imenu revizorjev inž. Jovo Milač. Vsa poročila so zborovalci soglasno sprejeli na znanje in na predlog revizorja je bila celotnemu odboru soglasno izglasovana razrešnica. Pri volitvah je bil v celoti soglasno izvoljen stari odbor pod vodstvom Luja Drenovca. Med slučajnostmi so bile določene nove članarine in sicer za člane 1 lito, za podpornike 10 lir in za ustanovitelje 100 lir. Pred zaključkom zborovanja se je k besedi oglašilo še nekaj govornikov, med njimi pevovodja in častni predsednik, ki so v polnem soglasju in odobravanju vseh prisotnih vzpodbujali k izkazovanju vse ljubezni do gojitve domače pesmi, ki spada k čuvanju slovenske kulture in narodnih običajev, kakor jih je v okviru slovenske avtonomije nova oblast tudi zagotovila.

MED DVOJNIM KRUKOM

Zadnjič je v neki dolenjski vasi preprosti vaški modrijan začel jadikovati:

— Bog se me usmili, med dvema kruhom umiram.

— Kako pa to? Ali se vam je zmešalo, očka?

— Ni se mi zmešalo, ljudje božji. Staroga žita mi je zmanjkalo, novo bomo pa šele v kratkem želi.

LIQUORE LIKER

STREGA

TONICO DIGESTIVO

JE KRČILEN IN VAM URAVNA PREBAVO

Razstava fotografij Kvarnera in priključenih pokrajin

Sestavljen je prireditveni odbor in razsodišče

Opatija, 29. julija.

Med splošnim zanimanjem se vrše priprave za fotografsko razstavo Kvarnera. Svoja dela bodo razstavili amaterji in poklicni fotografi. Razstavo bo priredila letoviška uprava v Opatiji v razstavnem paviljonu. Trajala bo od 10. do 25. avgusta.

Predsedstvo razstave je prevzel comm. prof. Artur de Maineri. Že to ime, znano tudi po fotografskem delovanju, jamči za dober uspeh in točno izvedbo ciljev nad vse zanimive prireditve. Tudi pokrajinsko tajništvo Narodne Fašistične Zveze obrtnikov je obljubilo sodelovanje.

Iz objavljenega razpisnega razstave se vidi,

da bodo razstavljena fotografska dela visoke umetniške vrednosti in bodo pokazala predvsem delo in zanimivosti režima, posnetke krajev, narodnih noš, šeg, običajev in življenja v nanovo priključenih pokrajinah.

Razstavljalec naj dostavi svoja dela letoviški upravi v Opatiji »Azienda di Soggiorno di Abbazia« ali pa pokrajinski tujskoprometni zvezi na Reki »Ente Provinciale per il Turismo, Fiume, Via Angheben 13«. Fotografijam je treba priložiti prijavnico in prijavnino 10 lir. Prijavnice naj vsak razstavljalec zahteva pri gornjih ustanovah.

pacientka. Sladko mu to res ni teknilo, toda bil je pozneje kneže poplačan. Čim je grofica ozdravela, je začela raznašati slavo skrivnostnega zdravlila in ga je jela pošiljati v stari svet. Kardinal De Lugo, ki je takrat gospodaril v papeževi lekarni v Rimu, je bil doma iz Seville, zato so mu med prvimi poslali čudodelno skorjo. Nato jo je od njega dobil kardinal Mazarin v Parizu. Ko je blagovolil mladi kralj Ludvik XIV. (poznejši »Sončnik«) zboleti za mrzlico, so mu postregli s prav izdatno skodelo kininskega čaja. Tisti čas se je visoka gospoda pogovarjala samo o čudodelni skorji. Kajpada je bil brž znašel neki Anglež, ki je pripeljal iz Amerike veliko zalogo skorje in je v Parizu čez noč obogatel. Karel Linč, ki je krstil nešteto rastlin, je vzdel ime tudi novo odkritemu drevesu. Počastil je s »kininom« grofico Chinchona in je stori prav, kajti v resnici je bila grofica tista, ki je Evropo seznanila s kininom.

Do srede 19. stoletja so s čudodelno skorjo trgovali samo španci, katerim so jo prinašali Indijanci v nakup. Angleži in Francozi so večkrat poizkušali zasadiati nova drevesa v svojih kolonijah. Zaman. To je uspelo šele Mizozemcem s pomočjo botanika Hasskarla, kateremu gre zahvala, da so lekarne na vsem svetu založene s kininom. Severni narodi tega ne vedo tako ceniti kakor južnjaki v Španiji, Italiji, na Balkanu, na Kavkazu in v vseh južnih deželah Azije, da ne govorimo o tropskih krajih. Brez kinina sploh ne bi bili mogli zgraditi Panamskega prekopa, ne bi mogli kopati bakra v Katangi, ne bi bilo nasadov čaja v Asamu, ne bi pridobivali nafte v Venezueli in na Borneu in nobena železnica ne bi tekla skozi džunglo.

Svojčas je bilo strogo prepovedano od-

našati potaknjence iz Peruja. Hasskarl pa se je lotil drzne pustolovščine. S ponarejenimi papirji se je odpravil v nepoznano deželo in je nekajkrat tvegaj glavo, potem pa je 1854 prepeljal 21 zabojev s sadikami čudežnega drevesa na otok Javo. To je bil velik uspeh in mož je bil na vožnji proti Javi izvrstno razpoložen. V pristanišču pa ga je zadel žalostna novica, da se je potopila ladja, na kateri se je peljala njegova žena s štirimi hčerkami za njim na Javo. Po strašnem udarcu, ki mu je ugrabil vso družino, je ostal mož vendar toliko prioben, da je še sam posadil vse sadike in vzgojil prva drevesa. Potem pa je močno opasal duševno in telesno in se je skrušen vrnil v domovino. Polagoma si je spet opomogel in je napisal nekatera znanstvena dela, ki so mu olajšala obstanek in so mu pridobila priznanje. Umrl je 1894., star 83 let.

Nizozemci so se kakor vedno izkazali kot odlični organizatorji. Po 20 letih so iz 150 stebel vzgojili že dva milijona dreves. V istem času so Angleži uredili nasade na malavarski obali. Java in Indija oskrbuje svet s kininom. Seveda pa je Java z 80 odstotki daleč v ospredju. Letno proizvede 10.000 ton zdravilne skorje. Nekaj prispevajo še Cejlon, Južna Amerika in Afrika. Pred sedanjo vojno je bil nizozemskemu kininskemu trgu zadani izdaten smek. Zavedala ga je nemška kemijska industrija, preizkušena uničevalka tolikerih monopolov s surovinami. Umetnemu izdelovanju kavčuka, indiga, kafe, bencina, solitra, octove kisline in drugih takih stvari je nemška kemija pridružila še umetni kinin, ki se danes imenuje atebin ali plaz-mohin. Oba sta pri zdravljenju malarije popolnoma enakovredna naravnemu kininu.

Vojno-gospodarske težave Amerike

Vojna postaja za Zedinjene države čedalje bolj občutna, in sicer ne samo na področju politike, temveč tudi na področju gospodarstva. Tam že računajo s tem, da se bo moralo prebivalstvo ob Atlantski obali v novi zimi odpovedati raznim udobnostim, ker predvidevajo pomanjkanje tekočega goriva, rjavega premoga in bencina.

Zedinjene države razpolagajo z ogromnimi rezervami petroleja, a ker je zvezna vlada dala Veliki Britaniji na razpolago večje število petrolejskih ladij, je dovolj olja in bencina iz pristanišč ob Mehiki obali v vzhodna pristanišča Zedinjenih držav zelo napačno. Sedaj gradijo prekomerni petrolejski cevovodi, toda to zimo še ne bo gotov. Da bi v vmesnem času premagali težave, je notranji minister Ickes pozval avtomobiliste, naj svojih motorjev ne spurtajo, da bi se izognili izgubam čistega bencina po izpuhu, razen tega naj se odpovedo nepotrebnemu vožarjenju, da se pristiže olje za bojne ladje. Tudi vprašanje premoga je notranji minister posvetil svojo pozornost. Amerika ima dovolj premoga, saj znaša na primer njena letna proizvodnja rjavega premoga 575 milijonov ton, letna poraba pa okrog 500 milijonov ton. A tudi tu je treba ustvariti

možnosti za prevoz, da bodo potrošniki jeseni in pozimi preskrbljeni s premogom. Zato je Ickes potrošnike pozval, da se spomni, naj si premog nabavijo pravočasno in je izrazil upanje, da bo mogoče v letnih mesecih zvišati prevoz premoga od rudnikov do potrošnikov za 8 milijonov ton.

Za izvedbo oborožitvenega načrta potrebuje tudi jeklarstva industrija več premoga, urad za vodstvo produkcije je jeklarstvo industrijo še pred kratkim pozval, naj dvigne svojo produkcijsko sposobnost za 10 milijonov ton.

V avtomobilski industriji se oborožitvena produkcija kaže isto tako. Proizvodnja osebnih avtomobilov, ki je bila že zmanjšana na 80 odstotkov prejšnje proizvodnje, se bo po vsej priliki še bolj skrajšala. Pričakujejo namreč, da bodo industrijo pritegnili še bolj za vsakovrstna oborožitvena dela — na stroške avtomobilske industrije.

Zavoljo oborožitve in pomoči Angliji se je normalna letna poraba surove gume, ki je znašala 600.000 ton, povečala za 200.000 ton. Zato niso izključeni ukrepi racionaliziranja, čeprav je uvoz dosegel rekordne višine. Odločilni činitelji so pozvali vse izdelovalce cevov za zobne paste, brisne kreme

itd., naj izdelujejo nadomestilne proizvode, da bi letno prihranili na ta način kakšnih 1000 ton cina. Do 1. avgusta naj bi prihranili dve tretjini svoje porabe cina, do 1. septembra pa naj bi celotno proizvodnjo omenjenih cevov preuredili samo na nadomestne snovi.

Odpadke aluminija in cinka so že pred nekaj tedni postavili pod nadzorstvo ter jih morajo porabljati v prvi vrsti za produkcijo blaga, ki je važno za vojno. Iz nekega zaupnega poročila je posneti, da cenijo letošnje produkcijske zmogljivosti cinkove industrije na 935.000 ton, a če se seštevata potreba za britske in ameriške vojaške namene, ki znaša 275.000 ton, ter potreba za druge svrhe, ki znaša 887.000 ton, ostane na papirju primanjkljaj skoraj 230.000 ton. Za drugo leto bo primanjkljaj, če ostane pri sedanji zmogljivosti, še večji. Če bo uvedeno racionaliziranje cinka, bo šlo to v prvi vrsti na račun galvaniziranih predmetov za gospodinjstva, vever, vrtnih ograj, materiala za strehe itd. Tudi bi se tudi cela vrsta medenih predmetov izdelovala le v omejenem obsegu. Prihranjeno kovino bi uporabili za izdelavo vojaške medije, ki sestoji iz 30 odstotkov cinka in 70 odstotkov bakra.

La partenza da Roma — Odhod iz Rima

del ministri bulgari — bolgarskih ministrov

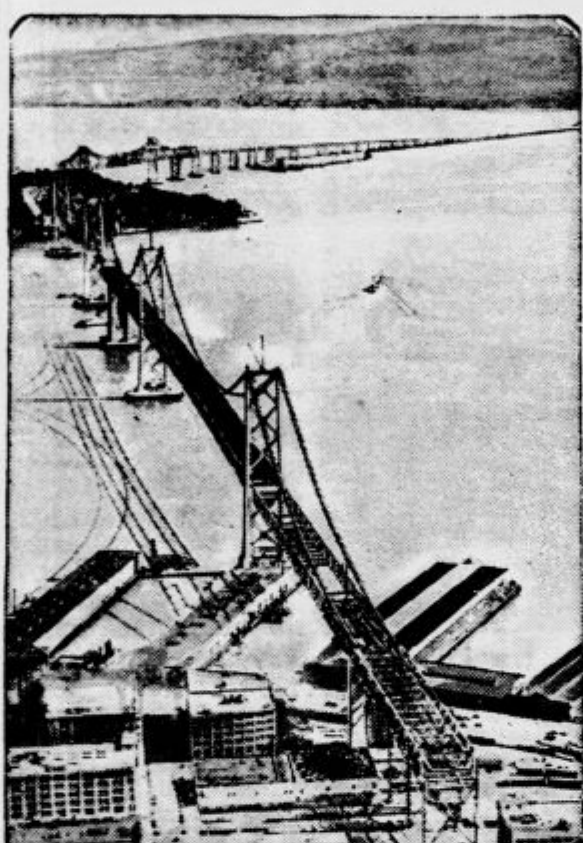
Stoletnica portlandskega cementa

Betonske zgradbe so stare že kakšnih 2000 let. Že stari Rimljani so izdelovali zidove, oboke in cestne površine iz mešanice apna, vode in primernih zemelj. Velika doba za beton pa se je začela šele pred sto leti, ko so odkrili žgani in zmeti portlandski cement ter so ga začeli uporabljati za pripravo betona z gramozom. V Stockholmu so proslavili ta dogodek z razstavo v tehničnem muzeju, ki prikazuje zgo dovino cementa in betona ter njihovo uporabo do najnovejšega časa.

Razstava obsega med drugim opise najstarejših znanih vrst betona in primerke

zelo starih betonskih zgradb. Tako so razstavili kos betona iz nekega švedskega gradu iz 13. stoletja. Med primerki iz najnovejših dob je omeniti zanimive tipe lahkega betona, elastičnega betona in betona, ki se da žagati, dalje važne postopke za armiranje. Posebno zanimanje pa zbujata med obiskovalci moderna jadralna jahta aerodinamične oblike, ki je izdelana iz betona. Ladje iz betona so izdelovali že pred 25 leti, tedaj pa je šlo večinoma za nerodne čolne. Ta jadralna iz betona pa ima komaj 10 mm debele stene in jadra izvrstno, kakor kažejo njeni uspehi pri raznih tekmovanjih.

IL PONTE PIÙ LUNGO DEL MONDO
NAJDALJŠI MOST NA SVETU

a distanza di 10 chilometri — meri v dolžino 10 km

Vrtovi na dnu morja

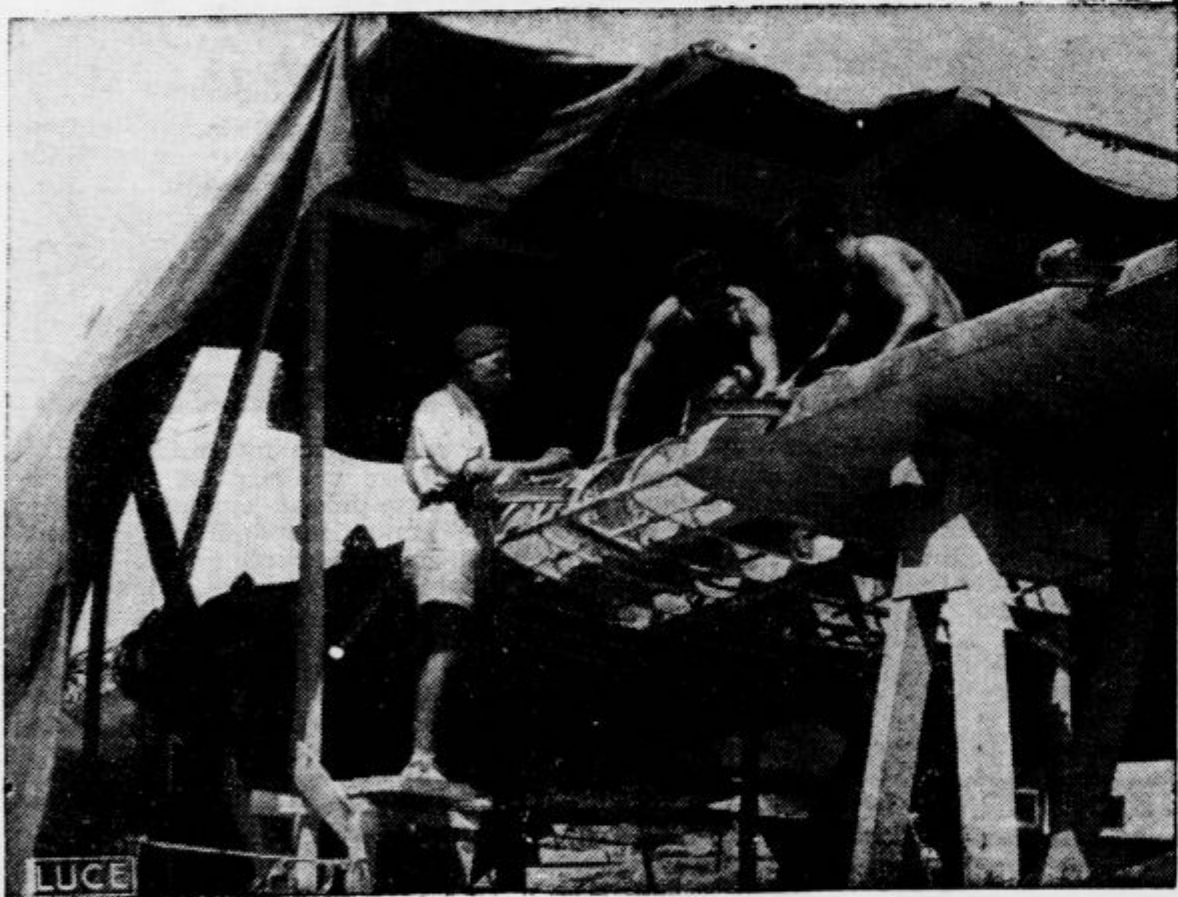
V večni temi na morskem dnu žive morske anemone, požrešne živali, ki so bolj podobne cvetovom kakor živalim.

Kdor opazuje te večšake v potvarjanju, se bo najbolj zadivil nad njihovimi sijaj-

nimi barvami. V karmelinsko rdeče, rjavno in rumeno se prelivajo barve teh nenavadnih rastlin. Njihova telesa so podobna stebričam, ki so spodaj razširjeni v nekakšno nogo, s katero se opirajo na kamenje ali pa kar čepa na drugih živalih. Iz gornjega konca stebriča pa širijo na vse strani cvetnim lističem podobni stebrički. Gorje pritlikavim morskim živalim, ki se dajo premočiti od teh navideznih cvetov! Njih jezički so namreč čisto navadne lovke. Sto takih lovčev se oklene nesrečne žrtve in slednjič jo potegnejo v sredino »cveta«, kjer jo pogojitno nenasično žrelo. Na poprej omenjeni nogi se morske anemone lahko tudi premikajo kakor polž. Za plačilo pa branijo svojega končiča s svojim pekočim sokom.

Obnovite naročnino!

Riparazione di apparecchi — Popravljanje letal

sul campo — na bojišču

Diplomirani psihologi

V zadnjem času so v Nemčiji uvedli nov študij in nov akademski naslov, namreč naslov »diplomiranega psihologa«. Akademiki te stroke študirajo, kakor pove že ime samo, dušeslovje, vendar pa že od vsega početka s praktičnim smotrom. Kandidati morajo ob diplomskem izpitu, kakor navaja izpitni red, dokazati, da razpolagajo s sposobnostmi in znanjem, ki so potrebni za uspešno praktično psihološko delovanje v javni in zasebni službi.

Študij traja najmanj šest semestrov, po četrtem semestru se študent lahko prijavi za predpisani predhodni izpit. Ta izpit ustreza fiziki v medicinskem študiju, kajti tudi tu so znanstvene podlage v ospredju. Za ustni izpit po domači nalogi, za katero ima kandidat na razpolago osem tednov, velja sledeči red: dve uri ga izprašujejo splošno psihologijo, razvojno, dednostno in izrazno dušeslovje ter karakterologijo, eno uro pa ga izprašujejo tako zvezne biološko-medicinske vede, to je biologijo, fiziologijo, medicinsko psihologijo in psihopatologijo. Pol ure traja končno izpit filozofije in svetovnega naziranja. Po najmanj dveh nadaljnjih semestrih sledi glavni diplomski izpit z dvema pismenima deloma po štiri ure pod nadzorstvom in še ustni izpit.

Posamezne stroke so tu drugače razporejene in se nanašajo na prakso: to so psihološka diagnostika, uporabljena psihologija, pedagoška psihologija, kulturna in ljudska psihologija. Pri tem glavnem izpitu se mora kandidat izkazati tudi že s praktičnim delovanjem, in sicer si je tu lahko poljubno izbral najmanj tri izmed sledečih praktičnih področij: otroška zavetišča, šole, zavodi za socialno skrbstvo, poklicne posvetovalnice, učne delavnice,

sodišča, kaznilnice, psihiatrične klinike in podobno.

Uredba, ki se nanaša na ta študij, govori tudi o rastočih zahtevah, ki jih postavljajo javno delo, država, vojska in gospodarstvo na psihologe. Izpiti imajo namen preizkusiti čim točneje sposobnost posameznih kandidatov za določene poklice, za določene kariere v vojski, skratka za določena delovanja. Človek naj dokaže svojo sposobnost za dojemanje, umevanje in reagiranje, in sicer vedno z ozirom na določen smoter. V svoje delovanje, ki je bolj ali manj tehnično, naj bi se uvrstil objektivno in racionalno.

Sadje brez pešk in semena

Ze več let se bavijo s poskusi, da bi mogli rastlinske hormone izkoristiti za kulturo zelenjave, sadja in cvetic. V sadjarskem področju gre posebno za to, da bi pridelovali sadje brez pešk in semena, ki bi tudi hitreje dozorevalo.

Ta smoter so že dosegli, kajti če se v cvetih odstranijo neki organi za razmnoževanje in če te cvete obravnavajo s tako znanimi rastlinskimi hormoni, dozori brez nadaljnega sadja z omenjenimi, zaželjenimi lastnostmi, toda za sedaj se popolni uspeh omejuje na jagode in paradižnike. Kolikor pa kaže, ni izključeno, da bodo že v doglednem času dosegli tudi črešnje in češnje brez pešk.

Kralj Mihael v Černovicah

Rumunski kralj Mihael in general Antonescu sta te dni obiskala Černovice, kjer jima je bil prirejen prisrčen sprejem.

Piki žuželk

Piki vsakovrstnih žuželk ne povzročajo samo bolečin, temveč imajo pogostoma lahko zelo nevarne posledice. Treba se je vsekakor zavarovati pred možno infekcijo in uporabiti ustrezajoče pripomočke. Če nas je pičil komar ali muha, je priporočljivo, da opikano mesto čimprej odrgnemo z vlažnim kosčkom sladkorja. Če imamo salmijakovec pri roki, se lahko nadrgnemo tudi s tem.

Piki os in čebel so lahko resnejši. Najprvo moramo poskusiti, da izvlečemo želo, ki ostane v večini primerov v rani. Ko se je to zgodilo, uporabimo mrzle obkladke, pri čemer dodamo vodi malo karbola.

Včasih se zgodi, da piči otroka osa ali čebela v usta, ko je sadje. Oteklini se izognemo v takšnih primerih z grgranjem z vinskim kisom ali z žvečenjem surove čebule, ker ostri sok otekline bolj ali manj zadržuje. Ker pa takšne otekline pretijo a tem, da bodo otroka zadušile, moramo čimprej poklicati zdravnika.

Čudno je, da neki ljudje žuželke naravnost privabljajo nase, medtem ko se drugih ljudi izogibajo. Takšnim ljudem je priporočiti, da si v vročih letnih dneh zjutraj in zvečer namažejo kožo z močno dišečim oljem, n. pr. lovorjevim ali evkaliptovim oljem.

Vsi bomo plešasti

Holandski antropolog Bolck z anatomskega zavoda v Amsterdamu je pri svojih raziskavah ugotovil, da izdanejši človek že v meri, ki zbujajo resne pomisleke, izgublja svoje lasovje. V bodočnosti bo človeštvo izgubilo sploh vse svoje diake in lase. Ogohlil se bo pri tem tudi ženski spol.

Današnji ljudje so si ohranili samo še na glavi približno takšno poraščenost, kakršna je »odlikovala« naša prapraderi in praprababice. Če se pri današnjih možeh

plešavost močneje uveljavlja kakor v pradednih časih, je vzrok to, da ni pradedov skoraj nikoli dosegal starosti, ki jo smatramo danes za povprečno življenjsko starost. Pleša je pa samo posledni korak, ki ga je napravila narava, da zmanjša ali popolnoma odpravi kosmatost, ki jo je človeško telo nekoč potrebovalo, da se je varovalo mraza, vetra in pripekajočega sonca.

Morda še ne veš...

da je ledveni del hrbtnice v razmerju s prsnim delom pri ženski višji kakor pri moškem in da sta tudi položaj reber in oblika prsnega koša pri ženski bolj kegljaste oblike;

da obsega srce moškega 290—310 kubičnih centimetrov, pri ženski pa samo 260 do 280 kubičnih centimetrov;

da tehtajo pljuča pri moškem 984 gramov, pri ženski pa 875 gramov.

A NEKDOTA

Neki Amerikan je ponujal francoskemu slikarju Meissonnieurju deset tisoč frankov za sliko.

»Dajte še enkrat toliko, pa bo slika vaša!« je dejal umetnik.

»Toda pomislite, da ste vi to naslikali v enem dnevu!« je ugovarjal Amerikan.

»Morda je res, kar ste dejali,« je pojasnil umetnik, »vedite pa, da sem se, preden sem dovršil to sliko, trudil celih petnajst let, dokler sem se naučil toliko, da delam zdaj v enem dnevu slike po 20 tisoč frankov.«

VSADK DAN ENA

Zelja, ki jo je imel že vsakdo med nami.

J. Esteven

SKRIVNOSTNA KRČMA

K sreči je iz mlina do nas le kratka pot, tako da nismo utegnili dolgo govoriti o teh rečeh; razen tega pa nas je čakalo presenečenje, ki mi je takoj pregnalo spomin na vse nevesele pomenke. Na pragu smo namreč srečali Bucka, drhtečega od razburjenja.

»Našel sem!« je zakričal. »Skrivališče za pečjo sem našel. Sam sem ga odkril, gospod Claverling. Vhod je bil pod stopnicami! In to še ni vse. V skriališču sem našel zaklad, pravi zaklad...«

Mati je kimala, oči so se ji živahno iskrile. »Res,« je potrdila. »V resnici je našel zaklad.« Iz veže, kjer smo stali, sem videla Gilla, ki je v obednici sedel za mizo. Glavo je držal pokonci, njegovi črni naočniki so bili obrnjeni proti nam. Gervaisov svetil smehljaj se ni spremenil.

»Kakšen zaklad, Buck?« je s pritajenim glasom vprašal Claverling.

»Kup denarja. Cel kup...«

»Kar tiho bodi, Buck,« mu je mati previdno segla v besedo. Nato je dodala: »Da, denar je našel... veliko vsoto... Kar živim, še ne pomnim takšnega presenečenja.«

X

Hazardna igra

Zvedeli smo bili, da je tajna shramba, kakršno je bil Buck odkril, dokaj običajna naprava v hišah, zgrajenih med ameriško revolucijo; a v tem

trenutku se nam je zdelo to odkritje na moč skrivnostno in pomembno.

Izkazalo se je, da je bil Buck slišal gospo Oliverjevo, ko je pri čaju rekla, da upogel biti za kaminom skrivnišče. Zato se je bil napet v pregratek pod stopnicami in jel obtrkavati zid v smeri proti ognjišču, kakor visoko je le mogel seči.

Nekako meter od tal je stena mahoma dala volčji zvok. Ves razburjen je moj bratec tipaje doležil točko; nato je vzel iz žepa nožič ter jel z rezilom brskati vzdolž ploskve, ki se mu je zdela vstavljena v zid. Les je zdajci nekoliko odnehal — baš toliko, da je mogel Buck s prsti seči v razpoko. Tedaj se je vsa plošča zasukala v stran, in Buck je zagledal pred seboj temno votlino, ki je morala biti iz opeke in cimenta. Bratec je od zavzetosti onemel in zlezal v votlino; a prostor je bil tako temen, da je moral iti po električni svetilki, ki je bila del njegove detektivske oprave. Ko se je vrnil, je pri svetlobi žarnice zagledal majhno celico, kak poldrug meter široko in do dva metra visoko.

Deček, lakomen skrivnostnih pustolovčin, si boljše skrivališče ne bi bil mogel želeči; mojega brata je čakalo še nekaj veliko zanimivejšega. Kajti žarek njegove svetilke se je nazadnje ustavil na svečnjku, ki je ležal v nekakšni zidni dolbini. Ko ga je vzel in pogledal, je v svoje silno začudenje spoznal, da drži v roki kup bankovcev, povezanih z rdečim trakom. Tedaj je Buck ves razsopel stekel k materi, ki mu je zabičila, naj ne trhne nikomur besedice o vsoti, ki jo je našel.

»Res si mi deček in pol,« sem slišala Claverlinga,

kako ga je hvalil. »Lahko si mislim, da je tvoja mamica srečna.«

»Menda je! A pomislite: jaz sem tisti, ki sem našel zaklad.«

»Je bilo veliko denarja, Buck?«

»Kakopak! Strašno veliko!«

»Starega ali novega, Buck?«

»Mislim, da starega.«

»In trak, s katerim je bil povezan... se ti je zdel star? Dobro se spomni, ko si detektiv...«

»Za to se nisem zmenil, a saj lahko grem pogledat.«

»In... pozor, dečko! Reci mamici, naj denar dobro shrani! Si razumel?«

»Ne bojte se, gospod Claverling. V predalnik ga je zaklenila, in ključ ima pri sebi.«

Stala sem v ozadju veže in poslušala ta razgovor, a tisti mah sem stopila naprej. Claverling se mi je začenjal zdeti od sile radoveden.

»Niste nič lačni nočjo, gospod Claverling?« sem vprašala. »Večerja se vam hladi. Buck, semkaj pojdi.«

Kakor hitro je bilo mogoče, sva šli z materjo na vrh in se zaklenili v svojo sobo, da se posvetujemo. Imeli sva skupno sobo, nekaj, da bi nama bilo prijetneje, nekaj pa, ker nama je tako ostajala še ena soba za goste. Ko je mati vzela iz predala sveženj bankovcev, sem kar debelo pogledala.

»Dva tisoč dolarjev,« je s spoštljivim glasom rekla mati.

»Mama!« sem vzkliknila. »To je pa res čudovito! S tem denarjem se najin račun v banki ravno podvoji.«

»Kaj hočeš reči, Ana?«

»Zakaj?...«

Mati je žalostno pogledala.

»Čuditi ti si moram, Ana. Govoriš, kakor da je to naš denar.«

»Ali mar ni naš?«

»Seveda ni. Tistega je, kdor ga je dejal v skriališču. Jutri ga položiva v ashlandski banki in razglasiva, da se je našel. Kdor bo mogel dokazati, da je njegov, tistemu ga bodo vrnili. Vidiš, zato je tako važno, da nihče točno ne zve, koliko ga je.«

Ko sem nekoliko pomislila, sem morala priznati, da ima mati prav, dasi zelo nerada, kajti dva tisoč dolarjev bi bilo za nas pravo bogastvo. Razvezala sem trak, zaradi golega veselja, da morem s prsti šariti po tolikšnem kupu denarja. Bili so bankovci po en dolar, petaki, desetaki, dvajsetaki, da, celo petdesetaki in nekaj stotakov. Skoraj vsi so bili do malega novi, kakor da niso šli skozi mnogo rok, hkratu pa starejšega vzorca, ne najnovejši, kakršne tiskajo že nekaj let.

Človek si ne more kaj, da ne bi spustil domišljije s povodca, ako drži dva tisoč dolarjev v rokah. Skoraj vsak teh bankovcev je nekaj pomenil: obleko, klobuk, lep plašč, potovanje v New York: kup ničemerumosti, ki zanje seveda ne bi bila trosila denarja, niti da je bil naš, a je bilo vendar prijetno misliti nanje. Kaj hoče, ko smo imeli izza očete smrti tako malo razkošno življenje! V vzdihom sem zložila bankovce ter jih znova povezala.

»In če ne bo mogel nihče dokazati, da bi bil denar njegov?«

Kronika

Usmiljenje italijanskega vojaka

Vlak nas pripelje v Grosuplje okoli pol 22. ure. Stopim iz kupeja ter vprašam sprevednika, koliko časa stoji vlak. »Osem minut, se je glasil odgovor. Ravno dovolj, da si pogasim žepo, sem si mislil. Brž grem proti restavraciji za postajo in popijem brizgane. Ko pridem na peron, na moje veliko začudenje vlaka ni bilo več — odpeljal je proti Ljubljani. V kupeju je bil moj kovček, plašč in suknjica. Takoj stopim v prometno pisarno ter naprosim službočega prometnika, da javi v Ljubljano, kaj se mi je zgodilo. Drugi dan sem vse točno dobil, zato se zahvaljujem prometnemu osebu za točno in skrbno vršenje službe.

Ostal sem v neprijetnem položaju, ker nikjer nisem mogel dobiti prenočišča. Vsa so bila zasedena od italijanske vojske. Okoli pol 23. ure sem se vračal proti kolodvoru. Za postajo me ustavi skupina italijanskih vojakov in me vpraša, kaj delam tu ob tako pozni uri. Nisem znal italijanski govoriti, vendar sem precej razumel; kakšno besedo slovenski so pa oni znali, tako da smo se še s pomočjo mimike sporazumeli. Povedal sem jim, da sem ranjen v nogo, da težko hodim, vozim se že ves dan; zato sem se utrudil in bi rad spal. Takoj so se me usmili. Eden me je prijel pod pazduho in mi pomagal v postajo čakalnice. Drugi mi je prinesel plahto napolnjeno s slamo in jo položil na klop. Pod glavo so mi dali eno svojih pelerin; pokrili so me s plahto in vojaškim plaščem in tako me kljub temu da nisem imel suknjice, ni zeblo. K temu so še pobrali vse stole, ki so bili v čakalnici in mi jih pristonili h klu. Da bi bilo moje ležišče čim udobnejše.

Velikodušnost italijanskih vojakov me je ganila. V kočljivem položaju mi niti svoji ljudje niso šli na roko, čeprav sem jih toliko prosil in moledeval, naj vendar vzamejo ranjenca pod streho. Zato čutim dolžnost, gospod urednik, da objavite ta članek v vašem cenjenem listu, da se na ta način javno zahvalim vsem tistim italijanskim vojakom, ki so mi izkazali dobrotu.

—j—o.

* Službeni list za Ljubljansko pokrajino prinaša v svoji številki z dne 26. julija odločbo Visokega Komisarja o odobritvi pravilnika in pravilnik o bolnišničnih pristojbinah za zdravljenje v javnih bolnišnicah in bolnišničnih ambulantah v Ljubljanski pokrajini.

* Belokranjski vodovod. Pri Radatovičih so začeli graditi stranski cevovod, ki meri od glavnega cevovoda od vasi Kuljave 450 metrov v dolžino. Glavni cevovod nadaljujejo skozi vasi Pilatovec in Goleše, da bo še letos položen do vasi Malo Lesče, pripadajoče občini Metlika-okolica. Glavni rezervoar za 100 kubikov bo zgrajen na Glavici in napajal vasi na severni strani Metlike. Obnovljena dela za vodovod v Beli Krajini so zbudila priznanje in zahvalo za naklonjenost Eksc. Visokega Komisarja.

* Prvi hrvatski poslanik v Sofiji. V ponedeljek zvečer je odpotoval iz Zagreba na svoje službeno mesto v Sofiji prvi hrvatski poslanik pri bolgarski vladi doktor Vladimir Židovec. Novi poslanik je star šele 34 let in je po poklicu odvornik iz Karlova, sin ugledne tamkajšnje rodbine. Pravne študije je dovršil v Zagrebu in na Dunaju. Dr. Vladimir Židovec je posebno dobro znan tudi kot eden najboljših hrvatskih šahistov in kot vnet šahovski organizator. Svojičas je ponovno igral tudi na šahovskih tekmah v Ljubljani. Nedavno je bil postavljen za predsednika nove hrvatske šahovske organizacije.

* Deset štipendij za otroke padlih učiteljev in učiteljev na fronti. Komisija za podeljevanje štipendij sirotam padlih in otrokom učiteljev, ki se nahajajo na fronti, je razpisala 10 štipendij v znesku po 2000 odnosno po 1000 lir. Štipendije po 2000 lir so namenjene sirotam padlih, štipendije po 1000 lir pa otrokom učiteljev na fronti.

* Izšla je Emila Frelaha knjiga »Materie«, posvečena slovenski materi. V nji opisuje avtor v obliki črtic in novel materino ljubezen in požrtvovalnost. Knjigo krasijo slike matere, delo akad. slikarja Franceta Godca. V platno vezana stane le 15 lir in toplo priporočamo nakup. Dobi se v vseh knjigarnah ali pri avtorju, Hrenova ul. 19.

* Nesreča s kolesom. V gorški bolnici so pripeljali 52letnega Josipa Tozona, stanujočega v ulici Antona Lazzara Mora. Ko se je s kolesom peljal po mestu, se je vanj zaletel neki trgovski sluga s tridielnim in ga prevrnil, da je dobil nekaj nerodnih poškodb.

* Prevzeta lastnina Sokola v Zagrebu. »Hrvatski narod« poroča, da je zagrebška mestna uprava prevzela v svojo last mesto in državno zemljišče na pričetku Savske ceste, ki je bilo leta 1932, poklonjeno Jugoslovanskemu Sokolu. Zemljišče je vredno 15 milijonov dinarjev. Po regulacijskem načrtu bi se tu moral zgraditi obsežen stanovanjski blok. Ker pa Zagreb nima reprezentativne mestne posvetovalnice, bo novo prostrano stavbišče najbrž porabljeno za moderni magistrat.

* Italijanski vojaki za siromake v Karlovcu. Ob nazočnosti poveljnika druge Armade generala Ambrosia in predstavnikov domačih oblasti je bil v nedeljo zvečer v dvorani Hrvatskega doma v Karlovcu koncert italijanske vojaške godbe, katerega čisti prebitek je bil namenjen podporam siromašnih karlovcov. Zupan dr. Franjo Deak je generalu Ambrosiu izrekel v imenu Karlovcu nov toplo zahvalo.

* Delavske hiše v Banjaluki bodo zgrajene v bližini Bojčica Hana. Dela so se pričela ta teden in bo urejeno delavsko naselje s 50 ličnimi hišami, v katerih bo stanovalo sto delavskih obitelji. Vsako stanovanje bo imelo po 4 sobice, majhne gospodarske zgradbe in vrt, električno razsvetljavo, vodovod in kanalizacijo. Celotno naselje bo obsegalo 40.000 m² in bo stalo 10 milijonov dinarjev.

* V Zagrebu morajo znižati cene sadja. Zagrebškega župana so obiskali zastopniki branjevev in prodajalcev sadja. Pritožniki so se zaradi maksimiranja cen. župan pa je odbil njihove zahteve in napo-

vedal nadaljnjo zniževanje cen sadja, ker je sadje glavna hrana otrok. Napovedal je najstrežje ukrepe proti onim, ki prodajajo sadje po hišah in tako navijajo cene. Še prav posebno je zdaj v Zagrebu zabranjeno skrivaj prodajati povrtnino in sadje židom, ker je bilo ugotovljeno, da so razni prodajalci donasili mnogo več povrtnine in sadja v židovska stanovanja kakor na trg in zahtevali tam znatno višje cene. Kogar zaloti policija pri takem načinu prodaje, ga aretirajo, nakar sledi kazenski postopek proti njemu in kupcu. Župan Werner je tudi sklenil izdati odlok o znižanju cen suhega mesa in suhomesnatih proizvodov.

* Razpis mesta fakultetnega knjižničarja na Juristični fakulteti. Rektorat univerze v Ljubljani razpisuje mesto fakultetnega knjižničarja na juristični fakulteti. Pravilno kolkovane, svojerodno pisane in podpisane prošnje, opremljene s potrebnimi dokumenti, je treba vložiti najkasneje do 20. avgusta na rektoratu univerze v Ljubljani.

* Državna babiška šola sprejme 20 gojenk. Državna babiška šola v Ljubljani sprejme v 18 mesečni redni učni tečaj, ki se prične 1. septembra, 20 učenk. Kandidatkinja ne sme biti mlajša od 24 in ne starejša od 28 let, biti mora dobrega vedenja in dovršiti je morala z uspehom najmanj 4 razrede ljudske šole. Svojerodno pisane prošnje s predpisanimi prilogi mi je treba vložiti najkasneje do 10. avgusta pri upravi državne babiške šole v Ljubljani, Slajmarjeva ulica 3.

* Skozi okno je padel. V bolnici Regina Elena v Trstu so pripeljali 38letnega Henrika Ganescha iz ulice Molino a veno. V svojem stanovanju, ki se nahaja v prvem nadstropju, je odprl okno, da bi se naužil svežega zraka, pri tem pa se je predaleč sklonil in padel na tla, da je dobil nekaj nerodnih poškodb.

* Hiša se je porušila. V ulici Appia Nuova v Rimu se je iz doslej še nepojasnjenih razlogov zrušila hiša št. 624, v kateri se je nahajala električna žaga in skladišče bencina. Pri tem sta lastnika žage, 68letni Nuncij Avoisati in 75letna službenka Amelia Placidijska dobila precej hude poškodbe. Avvisatijsvo ženo in prodajalca bencina Alberta Negrija pa so izklopali mrtva izpod ruševin. Ker je bencin začel goreti, so morali prihiteti na pomoč gasilci, na poti v ulico Appia Nuova pa je njihova brizgalna podrla in do smrti pobila 41letnega Luigia Ciuchchinia.

Iz Ljubliane

Ali je Ljubljana res kurja vas?

Z magistrata smo prejeli:

Kurja vas, tako je zadnjič nekdo imenoval našo belo Ljubljano precej zafkrljivo, pri tem pa je pozabil na sedanje razmere, ko vsa vlemesta in kulturni centri hrepene, da bi se smela tako imenovati zaradi množice kur, petelinov in piščancev. Zato smo pa prav hvaležni piscu zafkracije, ker je naše mesto razglasil vsemu svetu, kako neznanost trpi zaradi preoblične put in petelinov. Od silne umestno je tudi klicanje s 42 cestnega policijskega redna na pomoč v sedanjih časih, ki lo londonski lordi in morda tudi moskovski tovariši pozdravili petelinje petje kot prepevanje angelov miru.

Res, strašna mora biti šiba božja ljubljanske kurjere, saj perutnina v Ljubljani povzroča menda tak smrad, da bi ga ne mogli prenašati niti prebivalci obsejanih mest niti junaki z bojnih poljan. Slavni francoski kralji, ki je vsakemu svojemu državljanu želel kokeš v loncu, gleda v Ljubljani svoje sanje izpolnjevati, saj se piscu te aktualne novice zdi, da zaradi kokeš in piščet v naših loncih kmalu ne bo več prostora za govedino in v ponvah ne za pečenko. Ljubljanski kmetijski referent trepetja za svojo usodo, ker je razdelil 1000 piščet, a ljubljansko prebivalstvo bi jih rado imelo še najmanj desetkrat toliko. Toda Ljubljanci so prepričani, da mestnega kmetijskega referenta zaradi njegove skrbi, da bi vsaj ljubljanski bolniki dobili nekaj kokešjega mesa, ne bodo obesili na 42 niti prebodli z ostrim peresom pisca, ki se sonči na ljubljanskem otoku miru popolnoma varen pred strahotami vojne. Nočnega počitka potrebnemu piscu pa priporočamo, naj zvečer hodi od hiše do hiše ter pokriva kurkine s koci ali deskami, da se petelinčki ne bodo prezdajali budili.

Tudi drugi Ljubljanci ne marajo vonjav iz nesnažnih kurnikov, zato jih pa redno snažijo ter naspajo s svežim zaganjem ali mivko. V snažnih kurnikih se namreč tudi najbolj budni petlini z rednim pokrivanjem kurnikov odvadajo prezgodnjega petja, edino nekateri Ljubljanci se ne morejo odvaditi zabavljanja na vsako malenkost, ki jih opominja, da se ne zavedajo resne danesnjih časov in ne znajo ceniti obilice prednosti, ki jih je deležna Ljubljana ter jo zanje zavida večina Evrope.

Izšel je novi žepni

Italijansko-slovenski slovar

Sestavil dr. Janko Tavzes.

Obsega 250 strani, 15.000 besed. Cena Lir 16.—, KNJIGARNA ANT. TURK NASL., Ljubljana, Prizakova ulica 12.

u— Izlet SPD v soboto in nedeljo dne 2. in 3. avgusta na Mirno goro. Dolenjsko hribovje poseja razmeroma malo planincev, zato bo SPD na tem izletu seznanilo turiste z zanimivimi predeli v okolici Mirne gore. Iz Ljubljane se planinci odpeljejo v soboto z vlakom ob 13.36 do Semiča, od koder krenejo v Dom SPD na Mirni gori, kjer bo pripravljeno prenočišče. V nedeljo jutraj bodo šli že v jutranjem hladu do kočevske vasiče Gače, dalje po soteski Stare žage na Poljane in čez Podturn na Sotesko ter na žel. postajo Straz. Vlak odpelje odhod ob 17.12 proti Novemu mestu, od koder se turisti vrnejo z večernim izletniškim vlakom, ki odhaja iz Novega mesta ob 20.04 in prispe v Ljubljano ob 22.30. Po izvršeni turi bo dovolj prilike za kopanje v hladnih valovih Krke. Ker je število udeležencev radi malega števila ležišč v Domu SPD na Mirni gori omejeno, naj se vsi oni, ki se nameravajo udeležiti tega izleta, čimprej prijavijo v društveni pisarni SPD, ki zaključijo prijave v petek popoldne.

u— Uprava množičnega v Ljubljani se zahvaljuje vsem, ki so priskočili na pomoč in pomagali gasiti požar na gospodarskem poslopiju na Studencu. V prvi vrsti gre zahvala vrlim vojakom in čim srajcam, ki so takoj po izbruhu požara prihiteli in z veliko požrtvovalnostjo in vztrajnostjo omejevali požar, dokler niso prihiteli požarne breme. Dalje zaslužijo vso zahvalo ognjegasi prostovoljne gasilske čete iz Ljubljane in Bizovika, katerim je uspelo rešiti del poslopja uničenja. Vse priznanje zaslužijo slični tudi domači uslužbenci, ki so z uspehom reševali inventar in živino ter z domačim orodjem, kolikor je bilo mogoče, pomagali, da se je požar pogasil. Hvala lepa vsem!

u— Rožna ulica popravljena. V okviru številnih cestnih popravil in obnov, ki so bila dovršena v poslednjih dveh mesecih in ki so še v teku, je bilo urejeno tudi cestnišče Rožne ulice. Ta ulica, ki danes nima velikega vozovnega prometa, je bila zelo pomembna za staro Ljubljano, saj je speljala od cerkve sv. Florijana naravnost do Zabajke v razmeroma strmeh padcu. Ob njeni levi strani stoji dolga vrsta starih in večkrat visokih hiš, ki se strnjeno držijo druga druge, na desni pa stojijo ob tej ulici šentjakovski župnišče, zgornji del šentjakovske cerkve, staro, veliko poslopje poštnega ravnateljstva in nekaj hiš na spodnjem koncu. Rožna ulica je ozka, razmeroma mračna, hiše ob njej so vlažne. Avtomobilskega prometa skoraj ne pozna, pač pa hite to mimo številni kolesarji. Cestnišče so temeljito tlakovali z drobnim kamenjem in ga ugradili s parnim valjarjem, obenem pa ga primerno vzbočili, da voda pravilno odteka v jarke.

u— Veseli teater. Sreda 30. in četrtek 31. ponovitev programa.

Iz Novega mesta

u— Ustanovitev društva »Mali gospodar« v nedeljo dopoldne je bil v mestni posvetovalnici sestanek pripravljalega odbora za ustanovitev društva »Mali gospodar«, katerega se je udeležilo zelo veliko število zanimancev. Na sestanku so bile določene smernice za ustanovitev in delo tega občestnega društva, ki bo že v avgustu ustanovljeno. Novo društvo se bo posvetilo gospodarskemu preporodu in napredku malih kmetij ter bo tudi pokrnilo večjo aktivno za povečanje rejne malih živali na dolenjskih kmetijah. Delokrog vseh društev bo obsegal vso Dolenjsko. Ustanovitev tega važnega društva toplo pozdravlja vsa javnost, saj so baš male kmetije jedro vsega dolenjskega gospodarskega življenja in od njihovega napredka zavisi vsa prehrana in izboljšanje življenjskega stanja na Dolenjskem.

u— Živilski trg je bil v ponedeljek zadovoljivo založen s sočivjem, povrtnino in domačim sadjem, primanjkovalo pa je ponovno mlečnih izdelkov, ki jih prodajajo prodajalke rajši po hišah. Tokrat je bilo na trgu napradaj mnogo kumar, ki pa so se vedno po 2 komada za lro. Privrkat so bile letos na trgu kumarice za vlaganje, ki so jih prinesle okoliške prodajalke v precejšnji količinah in jih prodajale po 7 komadov za 1 lro ostalo sočivje in povrtnina se še vedno držita starih cen, ki so v pretežni večini celo višje od ljubljanskih. Ponedelja se je domače sadje, prav lepa domaća jabolka so se prodajala po 2.50 do 3 lire kg, rigolet 2 lire liter, maline pa po 4 do 4.50 lire kg (3 lire liter). Velika sezona je nastopila na trgu za domače čaje in zdravilna zelišča. Okoliške prodajalke so prinesle na trg zelo mnogo lipovega cvetja in tavžentroz, ki so jih gospodinje prav rade kupovale.

u— Odločen nastop zoper poljske tatove. Podražitev poljskih pridelkov in sočivja je imela za posledico pomnožitev poljskih tatvin. Posebno mestnim lastnikom njiv v novomeški okolici je bilo zadnje čase pokradeno z njiv vse sočivje. Oblastva so takoj ukrenila vse, da napravijo konec takim brezvestnim tatvinam. Vse prijete tatove bo zadela občutna kazen.

Iz Spodnje Štajerske

Slovenske Konjice je posetilo te dni 22 glasbenih vzgojiteljev iz Zgornje Šlezije. Sportno občestvo Maribora (Sportgemeinschaft), ki deluje v okviru Štajerske domovinske zveze, je otvorilo te dni svoje sportne naprave. Otvoritev je bila združena s sportnimi prireditvami, katerih so se udeležili sportniki in sportnice iz Gradca, Maribora, Celja in Ptujja.

Smrtna kosa. V grajski ulici v Mariboru je preminila 77letna zasebnica Josipina Jarčeva; v mariborski okrožni bolnišnici je umrla 33letna posestnica Alojzija Viherjeva iz Sv. Jurja ob Ščavnici.

Politični komisar mariborskega podeželskega okrožja bo imel odslej vsak prvi in tretji četrtek v mesecu svoj uradni dan v Slovenskih Konjicah, vsak drugi četrtek pa v Marenbergu.

Poslovna lista za oskrbo vojnih poškodovancev v Mariboru je bila v smislu razglašena oskrbenega urada v Gradcu ukinitvena. Odslej bodo imeli predstavniki navedenega urada v Mariboru določene dneve.

V Hočah pri Mariboru je bila te dni slovenska izročitev članskih izkaznic Štajerske domovinske zveze; ob tej priliki je spregovoril vodja hočeke podružnice A. Koziantschitsch.

Vsi trgovci, ki so doslej kupili in prodali žito, krmo, semena, umetna gnojila, se morajo prijaviti pri prehranjevalnih uradih v Mariboru, Ptujju, Celju, Trbovljah, Brezicah in Gornji Radgona.

V Rimskih toplicah je bilo večdnevno taborenje 60 vzgojiteljev in vzgojiteljic iz Maribora. Taborenje je bilo prav za prav nadaljevanje pohorskega tečaja.

Telefonske zveze so bile vzpostavljene med pokrajinskimi Spodnjega Štajerskega, Korškega in Kranjskega z ostalim rajhovskim področjem.

V celjski javni bolnišnici so odslej veljavni sledeči oškrbni stroški: za III. razred 3.60 RM dnevno, za II. razred 5.50 RM za I. razred pa 8 RM dnevno.

57 taborišč za žetev na Spodnjem Štajerskem. Na Spodnje Štajersko je prišlo 500 deklet iz osmih štajerskih okrajev, da pomagajo pri žetvi. Urejenih je bilo 57 žetvenih taborišč, v vsakem prebiva po 7 deklet. Taborišča so urejena deloma po vničarjih, deloma po graščinah in dekleta se počutijo, kakor pravijo poročila prav zadovoljno.

Z Gorenjskega

Nemški prometni minister na Gorenjskem. Te dni se je pripeljal na Korosko nemški prometni minister dr. Dorpmüller. Najprej si je ogledal gradnje na železniškem območju v Beljaku. Potem je nadaljeval pot na Jesenice, kjer ga je vprilo železničarjev pozdravil vodja železniške direkcije v Beljaku dr. Guggenberger. Z Jesenic se je minister podal na Bled, kjer je bil gost šefa civilne uprave. Naslednji dan je potoval po Gorenjskem in si ogledal različne kolodvorske stavbe. Potem je odpotoval na Spodnje Štajersko.

Nesreča pri milnu. Sestletni sinček mlarnarja Stopana v kamniški okolici je po nesreči padel v potok in močna struja ga je zanesla proti milnaskemu kolesu. Ko je zgrabilo otroka in mu zadalo smrtonosne poškodbe. Dve uri nato je mali siromak izdihnil.

Smrtna nesreča pri Kranju. Neznani avtomobilist je 24. julija na križišču v Naklem povozil 35letno Pavlo Bratušovo iz Struževa, Bratušovo so takoj prepeljali v bolnišnico na Golniku, kjer pa je še tisti dan izdihnila. Brezvestnega vozača še iščejo.

SPORT

Po Dolenjskem igrajo nogomet kar zares

Odločilne tekme vojaških moštev za soški pokal v Novem mestu — Enajstotica SK Novega mesta v Kočevju

Novo mesto, 28. julija. Veliki nogometni turnir vojaških moštev divizije Isonzo za soški pokal se bliža koncu in ta teden bodo že odigrane prve polfinalne tekme. V četrtfinalnih tekmah je bilo zaradi samovoljne zapustitve igrišča diskvalificirano moštvo 23. pešpolka, po nedeljski visoki zmagi bolničarjev nad enajstotico možnarjev pa so se kvalificirale v polfinalne enajstotice inženjercev (Genio Div. A.) bolničarjev in 6. topniškega polka, ki so res tudi najboljša nogometna moštva soške divizije.

Zaradi diskvalifikacije moštva 23. pešpolka je bila v nedeljo ob 18. na stadionu v Kandiji četrtfinalna povratna tekma med bolničarji in XIV. bataljonom možnarjev. Bolničarji so si v prvi tekmi že priborili naskok dveh golov, tako da za današnjo tekmo ni vladalo več toliko zanimanja kakor običajno. Sprva sta bili obe moštvi dokaj izenačeni, vendar je bila kmalu vidna rahla premoč bolničarjev, pri katerih se je posebno odražala izborna krilska vrsta z odličnim srednjim krilcem Luiko, ki je sam popolnoma onemogočil ves nasproti triu. Tudi napad bolničarjev je bil izredno prodoren in so napadalci streljali iz vsake pozicije. Pri možnarjih so čisto zatajile obramba, krilska vrsta in desna stran napada ter je edino leva stran napada s krasnimi kombinacijami ustvarjala nevarne situacije pred nasprotnim golom. Že v 10 min. je desno krilo bolničarjev z razantnim strelom otvorilo serijo golov, ki so nato sledili nadaljnji v 30., 42., in 45. minuti. Že takoj po otvoritvi reprize so možnarji zastrelli prisojeno jim enajstmetrovko, zato pa prešli do konca igre še 7 golov, sami pa dosegli v 42. min. iz enajstmetrovke častni gol. Posebno proti koncu prvega in ves drugi polčas so bolničarji s krasno kombinacijsko in tehnično dovršeno

Hudo bo v nedeljo na igrišču Ljubljane..

Nogometni dvoboj večnih rivalov stare Ljubljane — Ilirije in Primorja

Saj veste, kaj bo? Ilirija in Primorje bosta obujala spomine — in z njima svedu tudi vročevrtni prijatelji iz obeh tabornov — na svoje nekdanje bitke na zelenih travnikih. Ker so bile to res skoraj prave bitke, sta si obe strani zmerom najbolj belili glave s tem, kdo naj bo pravičen razsodnik in krotitelj takšnega drobiža — za biti ali ne biti!! Klicali so take nevtrelne može od vseh vetrov. Preden je prišel na teren, so ga spoštljivo hvalili na vsa usta. Komaj pa se je usnje na igrišču premaknilo, je bil že spet edina tarča sredi zelene trave. Saj si lahko mislite kaj človek lahko stori in kaj mu vse uide z besedo, če mu živci odpovedo službo. Če je bilo tako, nič čudnega, saj sta igrala Ilirija in Primorje. In da bi en sam človek mogel krotiti 22 tigrov in še tisoče vročevrtnih okoli igrišča, to se ni dalo. Dostikrat je sredi igre moral pokazati, kako zna tudi teči.

V nedeljo, upamo, ne bo tako vroče, toda človeka, ki bo znal stare napetaze

Sem in tja po sportnih terenih

Kakor se pri nas doma v sportu nikakor ne moremo spraviti na zeleno vejo in si le tu in tam s kakšno skromno prireditvijo obujamo spomine na stare dobre čase, tako so drugod po svetu kljub vsemu, česar se toliko dogaja važnega izven sportnih terenov, vendarle tudi tamkaj zmerom živahni.

Gledamo pestro kroniko preteklih italijanske sportne nedelje, ki je prinesla celo vrsto kolesarskih, lahkoatletskih, plavalnih in še drugih prireditev.

Med glavnimi omenjamo veliko kolesarsko dirko na 227 km dolgi progi po Campagni s startom in ciljem v Napoliju, pri kateri je sodelovalo nad 50 dirkačev. Vozači niso razvili posebne hitrosti in tudi sicer dirka ni pokazala mnogo pozitivnega. Značilno je, da niti najboljši niso dosegli povprečne hitrosti do 30 km na uro. Zmagal je Bizzi iz Livorna po 7 urah 39 minutah in 40 sekundah vožnje.

Kolesarji iz Julijske Benečije so vozili zase na progi od Reke do Sv. Petra in nazaj (130 km), kjer je zmagal Pezzi iz Predappia v času 3:37, kar pomeni, da je vozil povprečno 36.1 km na uro.

V rimskem stadionu so tekmovali v waterpolu in za možko plavalno prvenstvo po družtvih. V prvem je Florentia zmagala brez težav nad Laziom s 6:1, v drugem pa R. N. Milano se povečal naskok po prvem dnevu in si priboril naslov prvega Italije v moškem plavanju kot društvo, medtem ko je Fiumana Nuoto, ki je sicer zmagala v nedeljskih tekmovaljih, prišla na častno drugo mesto. Za njo so uvrščene: kot tretja Florentia, kot četrta Trinetina, kot peta Giordana in kot zadnja Venezia. Najboljši plavalec nedeljskega mitinga so bili:

V širah se premovili šolo in občinsko hišo. Obnovljen je bil tam tudi kino, kjer veselo soboto in nedeljo prikazujejo propagandne filme.

V kranjski okraj je prišlo na počitnice 50 koroskih in 32 solnograških učiteljev in učiteljic, katerim sta kmalu sedeli še dve manjši skupini učiteljskih pripravnikov. Uvedli so nemške tečaje za mladino. Korosko glasilo pravi, da zdaj že iz vseh šolskih oken v kranjskem okraju doni nemška beseda in nemška pesem.

Nemci si mnogo obetajo tudi od sadjarstva na Gorenjskem. Pred dnevi smo objavili kratek pregled sadjarstva na Spodnjem Štajerskem. Zdaj prinašajo nemški listi tudi pregled sadjarstva na Gorenjskem in pravijo, da je Nemčija pridobila s litijem, škofjeloškim, kranjskim, kamniškim in radovljanskim okrajem pomembna sadjarska področja. Pravijo, da so se ondotne zadruge zadnje čase uspešno bavile z napredkom sadjarstva. Že l. 1937 je bilo na Gorenjskem 593.000 sadnih dreves, ki so rodila 68.000 metrskih stotov sadja. Dosti je bilo prodanega v svežem stanju, še več pa je bilo posušnega, saj so na Gorenjskem številne moderne sušilnice.

igro naravnost pregazili možnarje, tako da je visoki rezultat 11:1 (4:0) popolnoma zaslužen. Tudi tej tekmi je na slavnostno okrašen tribun prisostvoval divizionar Eksc. Romero s celotnim častniškim zborom. Gledalcev je bilo preko 2000, sodil je italijanski zvezni sodnik g. Sangiorgio odlično.

V nadaljevanju tekem za soški pokal se srečata v četrtek ob 18. na igrišču v Kandiji enajstotice inženjercev in topničarjev 6. polka. Ta igra bo ena najodličnejših tekem in vlada za njo izredno zanimanje, saj sta obe enajstotici doslej v vseh tekmah dokazali izredno lepo in dovršeno igro.

Domači drobiž

V nedeljo je gostoval SK Novo mesto v Kočevju, kjer je odigral s tamšnjim domačo enajstotico povratno prijateljsko tekmo. Na tej tekmi so gostje kakor tudi domačini predvedli prav lepo nogometno igro ter je bila borba kljub prijateljskemu značaju tekme prav ostra. Nasprotnika sta si bila v splošnem enakovredna. Domači so sicer s koristno taktično igro, lepim podajanjem in večjim tehničnim znanjem nekoliko prekašali goste, vendar je deset zvez gostov Stepišniku po lepi kombinaciji uspelo v 27. minuti drugega polčasa potresti mrežo domačih in tako odločiti igro z rezultatom 1:0 (0:0) v korist Novomeščanov. Pri gostih je bil najboljši igralec vratar s celotno obrambo, dočim je napad igral manj vidno vlogo. Domači pa so imeli najboljšega moža v vratarju in v srednjem triu, ki pa je zaradi blatnega terena zastrellil mnogo ugodnih šans. Za tekmo je bilo v Kočevju mnogo zanimanja, saj je bilo na igrišču precej gledalcev, ki so burno navijali za domače moštvo. Sodil je odlično g. Stanko Not iz Novega mesta.

držati na uzdi, so menda že našli. Nočejo se zaenkrat izdati njegovega imena, menja pa so, da bodo oni sami kakor tudi publika lahko mirne duše prenašali njegove odločitve. Pravijo, da je bil svoje čase eden najbolj odločnih sodnikov, pa tudi najbolj glasen — vsaj kar ke piščalke tiče, danes pa morda še teči za žogo ne bo mogel, ker ga tare, — nič ga ne tare — ampak »Fiki« mu je ime. On je izbran, da bo privedel ta »zgodovinski« dvoboj do kraja...

Dogovorili so se tudi, da bo začetek huronskega vpitja publike in tekanja igralcev za žogo že ob 16.30, ko bodo nastopili njih nekdanji nasledniki. Seveda starejši bi morali imeti prednost, toda preveč bi jim kapljalo od nosa v največji vročini. Zato bodo oni šele ob 18. stopili na plan, tudi zaradi tega, ker je v teh časih res škoda vsakega, drobca telesnih moči. Predstava bo trajala torej od 16.30 do 19.30 — to nedeljo popoldne na igrišču ob Tyrševi cesti.

na 100 m prosto: Vittori (Fium.) 1:04.6, na 200 m prsno: Viarde (Giord.) 3:00, na 100 m hrbtno: Bergamo (Giord.) 1:17.9, na 400 m prosto: Schipizza (Fium.) 5:22.9, v stafeti 4x200 m: Florentia 10:28 in na 1500 m prosto: Gamba (Milano) 23:06.

Na jezeru Caldonazzo so imeli v nedeljo plavalno tekmovalje na 3000 m dolgi progi, vstveno tudi za državno prvenstvo, ki so ga organizirali plavalci iz Tridenta. V tej težki preizkušnji je zmagal znani dolgoprogaš Signori iz Milana z dobrim časom 43

